

**Prognoza oddziaływania
na środowisko
projektu
aktualizacji założeń do planu
zaopatrzenia w ciepło,
energię elektryczną i paliwa gazowe
dla Gminy Miasto Lębork
na lata 2015-2030**

WGS 84
P O L S K A

Opracowany przez Zespół

WGS84 Polska Sp. z o.o.
ul. Warszawska 14 lok. 5
05-822 Milanówek

www.wgs84.pl

UNIA EUROPEJSKA
FUNDUSZ SPÓJNOŚCI

Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko

Spis treści

Wyjaśnienie używanych skrótów.....	3
Wstęp	4
1. Informacje o projektowanym dokumencie oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.....	5
1.1. Zawartość i główne cele projektowanego dokumentu.....	5
1.2. Powiązania projektowanego dokumentu z innymi dokumentami o charakterze strategicznym.....	6
2. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	21
3. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu.....	34
4. Przewidywane oddziaływania skutków realizacji <i>Planu</i> ... na środowisko.....	35
5. Możliwość wystąpienia oddziaływań transgranicznych.....	49
6. Rozwiązania mające na celu zapobieganie oraz ograniczanie prawdopodobnych negatywnych oddziaływań na środowisko.....	49
7. Wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.....	50
8. Monitoringu realizacji <i>Projektu</i>	50
9. Metody zastosowane przy sporządzaniu Prognozy.....	50
10. Napotkane trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.....	51
11. Podsumowanie i wnioski	51
12. Streszczenie	53
13. Bibliografia	59
13.1. Akty prawne.....	59
13.2. Publikacje, raporty, dokumenty, prognozy oddziaływania i inne opracowania	59

Wyjaśnienie używanych skrótów

W celu usprawnienia analizy poniższego dokumentu na wstępie przedstawiono zestawienie wyjaśnień i rozwinięć skrótów używanych w opracowaniu.

Tabela nr 1 Wyjaśnienie wykorzystanych skrótów i określeń

Skrót	Rozwinięcie i wyjaśnienie używanego skrótu
Aktualizacja...	Aktualizacja projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Miasto Lębork na lata 2015-2030
Aktualizacja projektu założeń...	Aktualizacja projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Miasto Lębork na lata 2015-2030
CO ₂	Dwutlenek węgla
Dyrektywa SEA	Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27.06.2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001 r.) tzw. Dyrektywa SEA (Strategic Environmental Assessment)
Dz.U.	Dziennik Ustaw
GUS	Główny Urząd Statystyczny
GWh	Gigawatogodzina (milion watogodzin)
Ha	hektar (10 000 m ²)
Km	Kilometr (1000 metrów)
km ²	Kilometr kwadratowy
kV	Kilovolt (1000 volt)
kWh	Kilowatogodzina (1000 watogodzin)
NPRGN	Założenia Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej
Mg	mega gram = tona (1000 kg)
MP	Monitor Polski
Mpzp	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego
m ²	Metr kwadratowy
MW	Megawat
MWh	Megawatogodzina
Os.	Osób
OSO	Obszar Specjalnej Ochrony [Ptaków] – obszar Natura 2000 [ptasi]
OZE	Odnawialne źródła energii
PKP	Polskie Koleje Państwowe
PM 2,5	Pył zawieszony o wielkości cząstek 2.5 mikrometra lub mniejszej
PM 10 (PM ₁₀)	Pył zawieszony o wielkości cząstek 10 mikrometrów lub mniejszej
Poz.	Pozycja
Projekt...	Aktualizacja projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Miasto Lębork na lata 2015-2030
SOO	Specjalny Obszar Ochrony [Siedlisk] - obszar Natura 2000 [siedliskowy]
szt.	Sztuk
ustawa ocenowa	Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2013r. poz. 1235 z późn. zm.)

Wstęp

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko „Aktualizacja projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Miasto Lębork na lata 2015-2030” (zwanego w dalszej części dokumentu *Projektem...*, *Aktualizacją...* lub *Aktualizacją projektu założeń...*).

Konieczność sporządzenia przedmiotowej prognozy wynika z zapisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* ((t.j. Dz. U. z 2013r. poz. 1235 z późn. zm.) [3]) oraz Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001r. *w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko* [13].

Niniejsze opracowanie przygotowano na potrzeby przeprowadzenia procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, która opisana jest w dziale IV ustawy ocenowej [3]. Głównym celem prognozy jest określenie skutków dla środowiska (zarówno pozytywnych jak i negatywnych), jakie związane mogą być z realizacją ustaleń *Projektu...*

W celu ułatwienia analizy przedmiotowego opracowania jego układ jest wzorowany w maksymalny możliwy sposób na wymaganiach określonych w art. 51 ustawy ocenowej [3].

1. Informacje o projektowanym dokumencie oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

1.1. Zawartość i główne cele projektowanego dokumentu

Opracowanie projektu *Aktualizacji...* związane jest z realizacją zapisów zawartych w *ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne* (Dz.U. z 2012 r. poz. 1059, z późn. zm.) [4], w której w art. 19 wskazano, iż wójt (burmistrz, prezydent miasta) opracowuje projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe. Na mocy art. 7 *ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym* (Dz.U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.) [6] zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy, w szczególności zadania własne gminy obejmują **zaopatrzenie w energię elektryczną, ciepłą oraz paliwa gazowe**.

Zgodnie z zapisami *ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne* [4], projekt założeń powinien być sporządzony dla obszaru gminy co najmniej na okres 15 lat i aktualizowany co najmniej raz na 3 lata. Poprzednie „Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Lębork” zostały przyjęte uchwałą nr LXII-621/2002 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 8 sierpnia 2002 r. [36], z kolei ich aktualizacja została przyjęta uchwałą nr XXVII-246/2004 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 29 września 2004 r. [40]

Opracowanie opiniowanego *Projektu...* podyktowane zostało zmianami zachodzącymi zarówno w otoczeniu gminy, w tym na poziomie kraju związanymi z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej i implementacją dyrektyw unijnych w zakresie gospodarowania energią, nowelizacją *ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne* [4], przyjęciem przez Radę Ministrów „Polityki energetycznej Polski do 2030 r.” (uchwała nr 157/2010 Rady Ministrów z dnia 29 września 2010 r.), „Krajowego planu działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych (uchwała Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2010 r. wraz z późniejszym uzupełnieniem), na poziomie wojewódzkim wynikających z przyjęcia uchwały Nr 1004/XXXIX/09 z dnia 26 października 2009 r. Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie zmiany planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego oraz uchwały Nr 458/XXII/12 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 24 września 2012 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020, jak i w jej granicach administracyjnych, dotyczącymi zmian kierunków rozwoju i zagospodarowania przestrzennego na obszarze gminy, w tym w szczególności zmiany *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Lęborka* (uchwała Rady Miejskiej w Lęborku Nr XLIX-469/2006 z dnia 26 kwietnia 2006 r. oraz uchwała Nr LVI-482/2010 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 9 lipca 2010 r.) oraz opracowywaną Strategią Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Lęborka

Opiniowana *Aktualizacja...* obejmuje zgodnie z wytycznymi, zawartymi w *ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne*:

1. ocenę stanu aktualnego i przewidywanych zmian zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe,
2. przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych,
3. możliwości wykorzystania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii, z uwzględnieniem energii elektrycznej i ciepła wytwarzanych w odnawialnych źródłach energii, energii elektrycznej i ciepła użytkowego wytwarzanych w kogeneracji oraz zagospodarowania ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych,
4. możliwości stosowania środków poprawy efektywności energetycznej w rozumieniu *ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej* (Dz.U. nr 94 poz. 551, z późn. zm.),
5. zakres współpracy z innymi gminami.

1.2. Powiązania projektowanego dokumentu z innymi dokumentami o charakterze strategicznym

Zapisy *Aktualizacji projektu założeń...* są zgodne z kierunkami wyznaczonymi w następujących dokumentach strategicznych opracowanych na poziomie krajowym jak i regionalnym:

- Polityka energetyczna Polski do 2030 r., przyjęta uchwałą nr 157/2010 Rady Ministrów z dnia 29 września 2010 r.,
- Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 roku”, przyjęta uchwałą nr 58 Rady Ministrów z dnia 15 kwietnia 2014 r. w sprawie przyjęcia Strategii „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 roku”,
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, przyjęta przez Radę Ministrów 13 grudnia 2011 r.,
- Krajowy Plan Działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2010 r.,
- Krajowy Plan Działań dotyczący efektywności energetycznej, przyjęty przez Radę Ministrów 20 października 2014 r.,
- Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020, przyjęta uchwałą Nr 458/XXII/12 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 24 września 2012 r.,
- Regionalny Program Strategiczny w zakresie energetyki i środowiska - Ekoefektywne Pomorze, przyjęty uchwałą Nr 931/274/13 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 8 sierpnia 2013 r.,
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego, przyjęty uchwałą Nr 1004/XXXIX/09 z dnia 26 października 2009 r.,

- Program ochrony powietrza dla strefy pomorskiej, przyjęty uchwałą Nr 753/XXXV/13 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 listopada 2013 r.

Poniżej, krótko scharakteryzowano ww dokumenty strategiczne, z którymi powiązany jest oceniany *Projekt...* W opisie uwzględniono również istotne w tym zakresie dokumenty strategiczne opracowane na poziomie lokalnym (takie jak strategia rozwoju gminy oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego).

Polityka energetyczna Polski do 2030 r.¹

Podstawowymi kierunkami polskiej polityki energetycznej są:

- poprawa efektywności energetycznej,
- wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii,
- dywersyfikacja struktury wytwarzania energii elektrycznej poprzez wprowadzenie energetyki jądrowej,
- rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- rozwój konkurencyjnych rynków paliw i energii,
- ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko.

W zakresie poprawy efektywności energetycznej wskazano na konieczność zwiększenia sprawności wytwarzania energii elektrycznej, poprzez budowę wysokosprawnych jednostek wytwórczych, zmniejszenie wskaźnika strat sieciowych w przesyłach i dystrybucji, poprzez m.in. modernizację obecnych i budowę nowych sieci, wymianę transformatorów o niskiej sprawności oraz rozwój generacji rozproszonej, a także wzrost efektywności końcowego wykorzystania energii.

Głównym celem polityki energetycznej w obszarze bezpieczeństwa dostaw paliw i energii jest racjonalne i efektywne gospodarowanie złożami węgla jako głównego paliwa dla elektroenergetyki w celu zagwarantowania odpowiedniego stopnia bezpieczeństwa energetycznego kraju, dywersyfikacja źródeł i kierunków dostaw gazu ziemnego i ropy naftowej.

W zakresie wprowadzenia energetyki jądrowej głównym jest przygotowanie infrastruktury dla energetyki i zapewnienie inwestorom warunków do wybudowania i uruchomienia elektrowni jądrowych opartych na bezpiecznych technologiach, z poparciem społecznym i z zapewnieniem bezpieczeństwa na wszystkich etapach: lokalizacji, projektowania, budowy, uruchomienia, eksploatacji i likwidacji elektrowni jądrowych.

---

¹ Polityka energetyczna Polski do 2030 r., przyjęta uchwałą nr 157/2010 z 29 września 2010 r. (dostępna: <http://www.mg.gov.pl/files/upload/8134/PEP%202030%20-%2009.2010.pdf>)

W dokumencie założono, iż w perspektywie do 2020 r. nastąpi wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii (do poziomu 15%), a 10% udziału w rynku paliw transportowych będą stanowiły biopaliwa. Wskazano na konieczność ochrony lasów przed nadmiernym eksploataowaniem oraz wykorzystanie do produkcji energii elektrycznej istniejących urządzeń piętrzących stanowiących własność Skarbu Państwa.

Wśród narzędzi realizacji polityki energetycznej wymieniono zhierarchizowane planowanie przestrzenne, zapewniające realizację priorytetów polityki energetycznej, planów zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe gmin oraz planów rozwoju przedsiębiorstw energetycznych.

Prognozowany wzrost zużycia energii finalnej w horyzoncie prognozy do 2030 r. wynosi ok. 29%. Przewiduje się wzrost finalnego zużycia energii elektrycznej o 55%, gazu o 29%, ciepła sieciowego o 50%, produktów naftowych o 27%, natomiast energii odnawialnej o 60%.

Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 roku”²

Strategia jest uszczegółowieniem zapisów „Strategii Rozwoju Kraju 2020” w zakresie energetyki i środowiska oraz stanowi ogólną wytyczną dla „Polityki energetycznej Polski” i innych programów rozwoju. Koresponduje z celami rozwojowymi, ujętymi w Strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju, sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz celami pakietu klimatyczno-energetycznego. Głównym celem *Strategii* jest zapewnienie wysokiej jakości życia obecnym i przyszłym pokoleniom, z uwzględnieniem ochrony środowiska, oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne oraz konkurencyjną i efektywną gospodarkę. Szczegółowe cele i kierunki *Strategii* to:

- zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska,
- zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię poprzez lepsze wykorzystanie krajowych zasobów energii i poprawę efektywności energetycznej,
- zapewnienie bezpieczeństwa dostaw importowanych surowców energetycznych,
- modernizacja sektora elektroenergetyki zawodowej,
- rozwój konkurencji na rynkach paliw i energii oraz umacnianie pozycji odbiorcy,
- wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii,
- rozwój energetyczny obszarów podmiejskich i wiejskich,
- poprawa stanu środowiska.

² Uchwała nr 58 Rady Ministrów z dnia 15 kwietnia 2014 r. w sprawie przyjęcia Strategii „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 roku”, dostępna: <http://bip.mg.gov.pl/files/upload/21165/SBEIS.pdf>.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030³

Celem strategicznym realizacji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju jest efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie. W dokumencie przedstawiono wizję zagospodarowania przestrzennego kraju, określono cele i kierunki polityki zagospodarowania kraju oraz wskazano zasady oraz mechanizmy koordynacji i wdrażania publicznych polityk rozwojowych, mających istotny wpływ terytorialny.

W zakresie **gospodarowania energią** celem realizacji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju jest zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa. W ramach przeciwdziałania zagrożeniu utraty bezpieczeństwa energetycznego i odpowiedniego reagowanie na to zagrożenie wskazano, iż rozwój infrastruktury energetycznej w perspektywie roku 2030 powinien uwzględnić następujące wymagania:

- dążenie do redukcji zagrożenia braku płynności zaopatrzenia w ropę naftową i gaz ziemny poprzez działania na rzecz dywersyfikacji źródeł dostaw nośników energii oraz integrację systemów energetycznych,
- ograniczanie emisji CO₂ do poziomu uzgodnionego w ramach Unii Europejskiej,
- równomierne rozmieszczenie elektrowni na terenie kraju oraz sieci przesyłowych energii elektrycznej i gazu,
- rozbudowa sieci przesyłowej najwyższych napięć niezbędnej dla przyłączenia nowych źródeł wytwórczych,
- poprawa efektywności przesyłu, zaopatrzenia i zużycia energii poprzez rozwój inteligentnych sieci przesyłowych,
- ochrona złóż kopalin o charakterze strategicznym,
- zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii poprzez budowę nowych mocy, które będą ograniczały straty związane z przesyłem energii oraz zwiększały bezpieczeństwo energetyczne na poziomach: krajowym, regionalnym oraz lokalnym.

Założono ponadto realizację działań inwestycyjnych, zmierzających do zwiększenia mocy na połączeniach polskiego systemu energetycznego z systemami energetycznymi państw sąsiednich: Niemiec, Słowacji, Litwy, a także z systemem energetycznym Ukrainy.

³ Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, przyjęta uchwałą nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r., wydanie II zmienione (dostępna: http://www.mrr.gov.pl/rozwoj_regionalny/polityka_przestrzenna/kpz/strony/koncepcja_przestrzennego_zagospodarowania_kraju.aspx).

Wskazano, iż dla zapewnienia sprawnego funkcjonowania oraz bardziej równomiernego rozmieszczenia sieci przesyłowej energii elektrycznej nowe inwestycje będą lokowane szczególnie w Polsce Północnej i Wschodniej. Wśród zmian jakościowych wymieniono zastępowanie starej sieci 220 kV nową siecią 400kV, zamknięcie pierścieni 220 i 400 kV znacznie podnoszących pewność zasilania odbiorców, wybudowanie sieci umożliwiającej wyprowadzenie mocy z OZE i elektrowni jądrowych, głównie zlokalizowanych na północy Polski. Dalszy rozwój sieci elektroenergetycznych będzie się odbywał dzięki rozwojowi i wdrażaniu technologii sieci inteligentnych.

Wskazano na możliwości wykorzystania **odnawialnych źródeł energii**, tj. energia wiatru, biomasa i biogaz oraz energia geotermalna. Ze względu na rozproszenie źródeł odnawialnych istnieje konieczność przystosowania krajowej sieci przesyłowej i dystrybucyjnej do odbioru energii ze źródeł rozproszonych. Zadaniem planowania przestrzennego jest wyznaczenie stref dla rozwoju energetyki wiatrowej i innych źródeł odnawialnych, wskazanie warunków wykorzystania istniejących i planowanych budowli hydrotechnicznych do produkcji energii wodnej, określenie obszarów wykorzystania energii geotermalnej oraz lokalizacji plantacji roślin energetycznych, przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony terenów cennych przyrodniczo.

Krajowy Plan Działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych⁴

Ogólny cel krajowy dotyczący udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto w 2020 r. został ustalony na 15%. W *Planie* przedstawione zostały cele sektorowe oraz ścieżki osiągnięcia przez Polskę w 2020 r. wymaganego udziału energii ze źródeł odnawialnych w podziale na sektor energii elektrycznej, sektor ogrzewania i chłodzenia oraz transport.

Scenariusze rozwoju (zainstalowana moc, produkcja energii elektrycznej brutto) **energetyki wiatrowej** w Polsce do 2020 r. zakładają, że 15.210 MWh energii zostanie wyprodukowanych z wykorzystaniem energii wiatru. Szczególnie uprzywilejowane pod względem zasobów są tereny:

- wybrzeże Morza Bałtyckiego, zwłaszcza w jego wschodniej części,
- północo-wschodniej Polski (okolice Suwałk i Gołdapi),
- zróżnicowane orograficznie otwarte tereny Warmii, Mazur i Pomorza,
- tereny podgórskie Polski Południowej, w tym w szczególności Podkarpacie i Dolny Śląsk.

Potencjalne **zasoby biomasy** leśnej oszacowano na ok. 3,5 mln m³ rocznie, a zasoby drzewnych odpadów przemysłowych – na 7,5 mln m³. Biomasa na cele

⁴ Krajowy plan działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, uchwała Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2010 r.; Uzupełnienie do Krajowego Planu Działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, z dnia 2 grudnia 2011 r. (dostępne: <http://www.mg.gov.pl/Bezpieczenstwo+gospodarcze/Energetyka/Odnawialne+zrodla+energii/Krajowy+plan+dzialan>).

energetyczne powinna być wykorzystywana przede wszystkim lokalnie w ramach tzw. generacji rozproszonej w wysokosprawnych jednostkach kogeneracyjnych. Na podstawie dostępnych szacunków wskazano, iż do 2020 r. ok. 0,6 mln ha może zostać przeznaczone pod produkcję zbóż na bioetanol, 0,4 mln ha pod produkcję rzepaku na biodiesel, oraz ok. 1 mln ha pod produkcję biomasy dla potrzeb energetyki zawodowej. Do oceny potencjału energetycznego polskiego rolnictwa przyjęto, iż można pozyskać rocznie około 4-5 mln Mg słomy rocznie do wykorzystania jako paliwo stałe lub substrat do wytwarzania biogazu.

Możliwości wykorzystania **energii słonecznej** w zakresie zaopatrzenia w ciepło/chtód oszacowano na 21.168 TJ, co odpowiada 14,7 mln m² powierzchni kolektorów słonecznych, natomiast wykorzystanie technologii fotowoltaicznych powinno umożliwić wytworzenie 32MW energii elektrycznej. W dokumencie podkreślono, iż potencjał hydroenergetyczny kraju jest stosunkowo niewielki. Potencjał teoretyczny oceniono na 23 TWh/rok, potencjał techniczny - na 12 TWh/rok, natomiast ekonomiczny - na 8,5 TWh/rok.

W dokumencie dokonano oszacowania łącznego wkładu (zainstalowana moc, produkcja energii elektrycznej brutto) przewidywanego dla każdej z technologii energii odnawialnej w Polsce do 2020 r. Z szacunków wynika, iż 15.210 GWh będzie pochodziło z energii wiatrowej, 14.218 GWh – z biomasy, a 2.969 GWh – z energii wodnej. Jednocześnie wskazano, iż nie jest możliwe, oszacowanie udziału zakładów lokalnego ogrzewania wykorzystujących odnawialne źródła energii, udziału biomasy w gospodarstwach domowych oraz wzrostu wykorzystania określonych technologii w podziale na regiony.

Krajowy Plan Działań dotyczący efektywności energetycznej⁵

Krajowy Plan Działań dotyczący efektywności energetycznej został opracowany na podstawie *ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej* (Dz. U. nr 94 poz. 551, z późn. zm.). Cel indykatywny w zakresie oszczędności energii na 2016 r., wyrażony w jednostce bezwzględnej, został określony na poziomie 53.452 GWh (zarówno w planie z 2007 r., jak i 2011 r.). Pośredni krajowy cel w zakresie oszczędności energii na 2010 r. został ustalony na poziomie 2% średniego krajowego zużycia energii finalnej, a na rok 2016 - 9% tego zużycia.

W art. 10 ww. ustawy zdefiniowano zadania jednostek sektora publicznego w zakresie **efektywności energetycznej**. Wskazano, iż powinny być stosowane co najmniej dwa z niżej wymienionych środków poprawy efektywności energetycznej:

- umowa, której przedmiotem jest realizacja i finansowanie przedsięwzięcia

⁵ Krajowy Plan Działań dotyczący efektywności energetycznej, przyjęty przez Radę Ministrów 20 października 2014 r., dostępny: http://www.mg.gov.pl/files/upload/14830/KPDzEE%202014%20wer.1.9_OSTATECZNA.pdf.

- służącego poprawie efektywności energetycznej,
- nabycie nowego urządzenia, instalacji lub pojazdu, charakteryzujących się niskim zużyciem energii oraz niskimi kosztami eksploatacji,
  - wymiana eksploatowanego urządzenia, instalacji lub pojazdu na urządzenie, instalację lub pojazd, charakteryzujące się niskim zużyciem energii oraz niskimi kosztami eksploatacji,
  - nabycie lub wynajęcie efektywnych energetycznie budynków lub ich części albo przebudowa lub remont użytkowanych budynków,
  - sporządzenie audytu energetycznego eksploatowanych budynków o powierzchni użytkowej powyżej 500 m², których jednostka sektora publicznego jest właścicielem lub zarządcą.

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020⁶

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 prezentuje katalog przedsięwzięć niezbędnych do podjęcia, aby w roku 2020 województwo pomorskie stanowiło region trwałego wzrostu, w którym uruchamiane i wykorzystywane są zróżnicowane potencjały terytorialne dla wzmocnienia i równoważenia procesów rozwojowych, o unikatowej pozycji, dzięki aktywności społeczeństwa obywatelskiego, silnemu kapitałowi społecznemu i intelektualnemu, racjonalnemu zarządzaniu zasobami środowiska, gospodarczemu wykorzystaniu potencjału morza oraz inteligentnym sieciami infrastrukturalnym i powszechnemu stosowaniu technologii ekoelektywnych, a także region będący liderem pozytywnych zmian społecznych i gospodarczych w Polsce i w obszarze Południowego Bałtyku.

W *Strategii* Pomorskie zostało zdefiniowane jako region silnie uzależniony od zewnętrznych dostaw energii elektrycznej oraz o zaległościach inwestycyjnych w zakresie energetyki. Jednocześnie w regionie występują szczególnie korzystne warunki dla rozwoju energetyki odnawialnej, konwencjonalnej i jądrowej. Podkreślono, iż konieczność zapewnienia dostaw energii wymusza inwestycje w sieci przesyłowe i dystrybucyjne oraz, iż planowane są również istotne inwestycje związane z powstaniem nowych elementów systemu zaopatrzenia w paliwa płynne i gaz.

W *Strategii* zawarto cel strategiczny 3 *Atrakcyjna przestrzeń*, w ramach którego wyodrębniono cel operacyjny 3.2. pn. *Bezpieczeństwo i efektywność energetyczna*. W wyniku realizacji zaplanowanych przedsięwzięć oczekuje się, że zostaną osiągnięte następujące efekty:

- wyższe bezpieczeństwo energetyczne i większa niezawodność dostaw energii odpowiedniej jakości,
- wyższa efektywność energetyczna, szczególnie w zakresie produkcji i przesyłu

⁶ Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020, przyjęta uchwałą Nr 458/XXII/12 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 24 września 2012 r., dostępna: http://www.wrotapomorza.pl/res/strategia2020/pomorskie_srwp2020.pdf

- energii oraz racjonalizacji jej wykorzystania,
- wysoki poziom wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- niższe koszty korzystania z energii,
- lepsza jakość powietrza,
- wdrożone rozwiązania innowacyjne w energetyce, w tym inteligentne sieci,
- wysoka świadomość społeczeństwa nt. konieczności racjonalizacji zużycia energii oraz wpływu energetyki na jakość środowiska i warunki życia, a także powszechne postawy prosumenckie.

Kierunki interwencji w ramach działania zostały określone jako:

- wsparcie przedsięwzięć z zakresu efektywności energetycznej oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii z obszarem strategicznej interwencji ustalonym jako obszar całego województwa,
- rozwój systemów zaopatrzenia w ciepło i zwiększanie zasięgu ich obsługi oraz zmiana lokalnych i indywidualnych źródeł energii w celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń z obszarem strategicznej interwencji ustalonym jako obszar gmin, na terenie których stwierdzono przekroczenia standardów jakości powietrza.

Regionalny Program Strategiczny w zakresie energetyki i środowiska - Ekoefektywne Pomorze⁷

„Regionalny Program Strategiczny w zakresie energetyki i środowiska - Ekoefektywne Pomorze” jest narzędziem realizacji *Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020*.

Za *Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020* podkreślono, iż istnieje konieczność importu energii elektrycznej z centralnej i południowej Polski poprzez Krajowy System Elektroenergetyczny. Jeden z głównych zidentyfikowanych problemów **zaopatrzenia w energię elektryczną** województwa pomorskiego stanowi niska gęstość sieci przesyłowych i dystrybucyjnych. Energia elektryczna przesyłana jest na teren województwa pomorskiego z wykorzystaniem dwóch głównych linii przesyłu (południowa do stacji elektroenergetycznych Gdańsk Błonie i Gdańsk Leżno oraz zachodnia do stacji elektroenergetycznej w rejonie Żarnowca). Ponad 60% powierzchni województwa zaopatrywane jest w prąd z sieci elektroenergetycznej o napięciu niższym niż 110 kV. Szansą dla rozwoju gospodarki województwa jest rozwój energetyki rozproszonej, w tym prosumenckiej, co będzie wymagało znaczących inwestycji w sieci dystrybucyjne.

⁷ Uchwała Nr 931/274/13 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 8 sierpnia 2013 r. w sprawie przyjęcia Regionalnego Programu Strategicznego w zakresie energetyki i środowiska, Uzasadnienia oraz Podsumowania do Regionalnego Programu Strategicznego w zakresie energetyki i środowiska oraz uchylenia: „Programu rozwoju elektroenergetyki z uwzględnieniem źródeł odnawialnych w województwie pomorskim do 2025 r.”, „Programu małej retencji województwa pomorskiego do roku 2015” i „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla terenu Województwa Pomorskiego”,
dostępna: http://strategia2020.pomorskie.eu/pl/rps_energetyka_srodowisko/.

Zapotrzebowanie na moc cieplną budynków szacowano na poziomie 76.000-77.000 TJ, natomiast produkcja ciepła na potrzeby grzewcze kształtuje się w granicach 84.000 TJ. Podkreślono, iż nadmierny udział indywidualnych źródeł ciepła przekłada się na niewykorzystanie potencjału lokalnych systemów ciepłowniczych, w szczególności w systemach ciepłowniczych małych i średnich miast rzadko stosuje się kogenerację, a wsparcie dla konwersji węglowych źródeł ciepła na źródła wykorzystujące paliwo niskoemisyjne lub na OZE jest niewystarczające. W bilansie zużycia paliw pierwotnych i nośników energii, największy udział stanowi węgiel (ok. 64%), paliwa gazowe i olej opałowy (łącznie ok. 21%) oraz energia odnawialna (ok. 10%). Odnotowano stopniowy spadek zapotrzebowania na ciepło u odbiorców zasilanych ze scentralizowanych sieci ciepłych, co związane jest z termomodernizacją, a także racjonalizacją zachowań oraz obniżeniem zapotrzebowania na ciepło. Zdiagnozowanym problemem w zakresie zaopatrzenia w ciepło jest niska efektywność energetyczna w budownictwie (mieszkaniowym, użyteczności publicznej i przemysłowym).

Województwo pomorskie dysponuje potencjałem dla rozwoju **energetyki odnawialnej**, zwłaszcza energetyki słonecznej i wiatrowej.

Wśród najważniejszych wyzwań w horyzoncie czasowym do 2020 r. wymieniono bezpieczeństwo energetyczne i poprawę efektywności energetycznej, przyjmując następujące priorytety:

- rozwój niskoemisyjnych źródeł energii z niezbędną infrastrukturą oraz dywersyfikację dostaw paliw i surowców energetycznych,
- poprawę efektywności energetycznej, m.in. poprzez działania w budownictwie mieszkaniowym, budynkach i obiektach użyteczności publicznej oraz w sektorze przedsiębiorstw, budowę nowych źródeł oraz poprawę sprawności przetwarzania energii w centralnych, lokalnych i indywidualnych źródłach ciepła, poprawę sprawności przesyłu i dystrybucji energii oraz gazu, poprawę efektywności energetycznej systemów oświetlenia i innych systemów elektroenergetycznych,
- zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych poprzez rozwój źródeł odnawialnych (tj. budowę zespołów kolektorów słonecznych, zespołów ogniw fotowoltaicznych, małych elektrowni wiatrowych, układów mieszanych, rozwój sieci dystrybucji w celu odbioru energii odnawialnej oraz budowę systemów ogrzewania opartych na pompach ciepła).

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego⁸

Głównym celem polityki przestrzennej województwa pomorskiego jest kształtowanie konkurencyjnej, dostępnej i spójnej struktury funkcjonalno-przestrzennej

⁸ Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego, przyjęty uchwałą Nr 1004/XXXIX/09 z dnia 26 października 2009 r. Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie zmiany planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego, dostępny: http://wrotapomorza.pl/res/BIP/UMWP/zarząd/obwieszczenia_marszałka/plan_zagospodarowania_ostateczny/_pzpwp_zal_1004_xxxix_09_nowy.pdf.

województwa pomorskiego, oddziałującej na silną i trwałą pozycję regionu w skali europejskiej, ograniczającej nadmierne zróżnicowania wewnątrzregionalne, ułatwiająca mobilność ludzi, dostępność do usług oraz sprawne i efektywne funkcjonowanie systemów infrastruktury.

W województwie pomorskim, zgodnie z zapisami *Planu*, istnieje **konieczność zwiększenia produkcji energii elektrycznej**. Osiągnięciu tego celu mają służyć inwestycje takie jak: rozbudowa istniejących źródeł i budowa dużej elektrowni węglowej (wraz z linią elektroenergetyczną niezbędną do wprowadzenia wyprodukowanej energii do systemu krajowego), która spełniać będzie wymogi ochrony środowiska, ale także ochrony krajobrazu i dziedzictwa kulturowego oraz zabytków. W *Planie* zapisano także konieczność budowy elektrowni jądrowej, np. w rejonie jeziora Żarnowieckiego. Ponadto planuje się budowę systemowych i szczytowych elektrowni gazowych, realizację obiektów energetycznych opartych o generację i kogenerację rozproszoną, z wykorzystaniem odnawialnych zasobów energii w powiązaniu z budową „inteligentnych” sieci elektroenergetycznych.

Inne, główne kierunki zagospodarowania przestrzennego z zakresu gospodarki energetycznej określone w *Planie* to:

- zwiększenie zasięgu obsługi krajowego systemu dystrybucji gazu ziemnego oraz poprawa bezpieczeństwa energetycznego,
- poprawa warunków dystrybucji paliw płynnych,
- dostosowanie systemów ciepłowniczych do przekształceń i rozwoju zagospodarowania przestrzennego w warunkach konkurencji rynkowej nośników energetyczny,
- rozwój systemów ciepłowniczych oraz ograniczanie emisji zanieczyszczeń,
- rozwój różnorodnych form rozproszonej generacji energii w oparciu o surowce odnawialne,
- upowszechnienie wykorzystywania energii słonecznej do przygotowywania ciepłej wody,
- wykorzystywanie niskotemperaturowej energii geotermalnej do ogrzewania w powiązaniu z energią słoneczną oraz wykorzystywanie energii wysokotemperaturowej, w obszarach jej występowania,
- sukcesywne zastępowanie paliw kopalnych w kotłowniach lokalnych i indywidualnych źródłach ciepła spalaniem i zgazowywaniem biomasy stałej,
- ograniczenie zużycia węgla na rzecz biomasy i gazu systemowego,
- budowa źródeł energii odnawialnych, w tym systemowych elektrowni wiatrowych przekazujących energię do krajowej sieci elektroenergetycznej,
- budowa przydomowych elektrowni wiatrowych produkujących energię na potrzeby własne użytkowników,
- rozwój energetyki wodnej wszędzie tam, gdzie pozwolą na to uwarunkowania środowiskowe i ekonomiczne,
- budowa, rozbudowa i modernizacja elektroenergetycznej sieci przesyłowej

- najwyższych napięć,
- zwiększenie pewności zasilania systemu rozdzielczo-odbiorczego, poprawa sprawności i dostosowanie istniejących obiektów sieciowych do wymagań ochrony środowiska poprzez modernizację i budowę elektroenergetycznej sieci dystrybucyjnej 110 kV,
  - rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w energię elektryczną zakresie linii 15 i 0,4 kV szczególnie na terenach wiejskich i obszarach rozwojowych.

W *Planie* wskazano, że województwo pomorskie posiada duże zasoby różnych źródeł energii odnawialnej - wiatru, słońca, biomasy i wód geotermalnych, wybitnie korzystne warunki wietrzne do lokalizacji elektrowni wiatrowych, a północne obszary województwa należą do najbardziej korzystnych dla wykorzystywania energii słonecznej. Wskazano także na potencjał lokalizowania nowych źródeł wytwarzania energii elektrycznej w obrębie obszarów rzecznych.

Program ochrony powietrza dla strefy pomorskiej⁹

W dokumencie określono działania, niezbędne do przywrócenia **standardów jakości powietrza** w strefie pomorskiej. Konieczne jest podjęcie odpowiednich kroków naprawczych, głównie w zakresie ograniczenia emisji z transportu drogowego, ale również mające na celu ograniczenie emisji z indywidualnych źródeł grzewczych. Warunkiem realizacji działań naprawczych są możliwości techniczne, organizacyjne i finansowe ich przeprowadzenia.

Według informacji zawartych w *Programie*, w roku 2012 w Lęborku zarejestrowano przekroczenia 24-godzinne dopuszczalnych wartości pyłu PM10 w powietrzu w okresie 70 dni. Ponadto, w 2012 r. w Lęborku odnotowano najwyższe w strefie stężenie benzo(a)pirenu, które wyniosło 7,43 ng/m³. W związku z powyższymi zapisami *Programu* władze Lęborka wskazane zostały do dobrowolnego prowadzenia działań naprawczych zmierzających do ograniczenia emisji pyłu zawieszonego PM10.

Strategia Rozwoju Powiatu Lęborskiego - Aktualizacja na lata 2014-2020¹⁰

W projekcie *Strategii Rozwoju Powiatu Lęborskiego - Aktualizacja na lata 2014-2020* cele strategiczne zagregowano w trzech kategoriach tematycznych: gospodarka, społeczeństwo i przestrzeń.

⁹ Program ochrony powietrza dla strefy pomorskiej, przyjęty uchwałą Nr 753/XXXV/13 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia „Programu ochrony powietrza dla strefy pomorskiej, w której został przekroczony poziom dopuszczalny pyłu zawieszonego PM10 oraz poziom docelowy benzo(a)pirenu”, dostępny: http://wrotapomorza.pl/res/BIP/UMWP/urząd/Sprawy_do_zalatwienia/srodowisko/2015/powietrze/ucha_a_753_zal_1.pdf.

¹⁰ Strategia Rozwoju Powiatu Lęborskiego na lata 2014-2020, dokument nieuchwalony, udostępniony w ramach konsultacji społecznych pod adresem <http://www.powiat-lebork.com/index.php?id=51,2797,0,0,1,0>.

W kontekście gospodarowania energią najistotniejszym jest cel strategiczny pn. **Zrównoważona Przestrzeń**. W ramach tego celu strategicznego wyodrębniono trzy cele szczegółowe, a w nich działania priorytetowe planowane do realizacji. W ramach celu szczegółowego *Efektywność energetyczna - odnawialne źródła energii* zaplanowano:

- wsparcie przedsięwzięć z zakresu wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- współpracę zmierzającą do wykorzystania potencjału złóż gazu łupkowego,
- termomodernizację budynków użyteczności publicznej,
- promocję i informację w zakresie modernizacji obiektów.

Strategia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Łęborga¹¹

W projekcie *Strategii Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Łęborga* w perspektywie do 2020 r. została przedstawiona jako spójny i konkurencyjny obszar zrównoważonego rozwoju, w pełni wykorzystujący potencjały lokalne oraz bliskość Metropolii Trójmiejskiej. W *Strategii* podkreśla się, że na terenie MOF występują korzystne warunki do rozwoju energetyki odnawialnej, w szczególności wiatrowej i słonecznej. Na terenie Obszaru zlokalizowane są również zasoby gazu łupkowego.

W *Strategii* wskazano na konieczność modernizacji sieci ciepłowniczej, z uwagi na zły stan techniczny izolacji termicznych. Za jedno z najistotniejszych zagrożeń dla środowiska przyrodniczego na obszarze MOF wskazano emisję zanieczyszczeń, pochodzącą z systemów grzewczych.

W ramach celu strategicznego 3 **Wzmocnienie walorów przyrodniczych MOF** wyznaczono następujące kierunki działań:

- inwestycje na rzecz ochrony środowiska – obejmujące rozbudowę i modernizację infrastruktury sieciowej, przedsięwzięcia z zakresu ograniczenia emisji, wykorzystania odnawialnych źródeł energii, ograniczenia zużycia energii oraz zagospodarowania i utylizacji odpadów,
- rozwijanie edukacji ekologicznej.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łęborga oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Uchwałą Rady Miejskiej Łęborga Nr LXVI-655/2002 z dnia 10 października 2002 r. przyjęte zostało *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łęborga*. Dokument został zmieniony i zaktualizowany uchwałami Rady Miejskiej w Łęborgu Nr XLIX-469/2006 z dnia 26 kwietnia 2006 r. oraz uchwałą Nr LVI-482/2010 Rady Miejskiej w Łęborgu z dnia 9 lipca 2010 r.

¹¹Dokument udostępniony w ramach konsultacji społecznych pod adresem <http://www.leborg.pl/aktualnosci/konsultacje-spoeczne-dot-zintegrowanej-strategii-rozwoju-miejskiego-obszaru-funkcjonalnego-leborga/>

Gmina Miasto Lębork posiada szesnaście uchwalonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, przyjętych następującymi uchwałami Rady Miejskiej:

- uchwała Nr XIX/165/99 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 1 października 1999 r. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 129 z dnia 6 grudnia 1999 roku poz.1119),
- uchwała Nr XXV-220/99 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 29 grudnia 1999 r. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 45 z dnia 8 maja 2000 roku poz. 273),
- uchwała Nr XXXII-316/2000 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 7 lipca 2000 r. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 88 z dnia 18 września 2000 roku poz.573),
- uchwała Nr XLVIII-505/2001 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 31 sierpnia 2001 r. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 79 z dnia 11 października 2001 roku, poz. 985),
- uchwała Nr LIV-575/2002 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 22 lutego 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 34 z dnia 3 czerwca 2002 roku poz. 780),
- uchwała Nr LXIII-628/2002 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 30 sierpnia 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 75 z dnia 12 listopada 2002 roku poz. 1654),
- uchwała Nr LXV-643/2002 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 27 września 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 5 z dnia 8 stycznia 2003 roku poz.46),
- uchwała Nr XLVIII-453/2006 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 17 marca 2006 r. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 61 z dnia 9 czerwca 2006 roku poz. 1259),
- uchwała Nr V-39/2007 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 1 marca 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 127 z dnia 9 sierpnia 2007 roku poz.2271),
- uchwała Nr XXIX/311/2008 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 2 grudnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 32 z dnia 3 marca 2009 roku poz. 613),
- uchwała Nr LX-514/2010 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 10 listopada 2010 r. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 2 z dnia 7 stycznia 2011 roku poz. 28),
- uchwała Nr VII-62/2011 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 19 maja 2011 r. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 86 z dnia 19 lipca 2011 roku poz. 1788),
- uchwała Nr VIII-79/2011 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 29 czerwca 2011 r. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 97 z dnia 9 sierpnia 2011 roku, poz. 1949),
- uchwała Nr XV-170/2012 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 2 lutego 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 13 marca 2012 roku, poz. 1019),
- uchwała Nr XVIII-230/2012 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 16 maja 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 10 lipca 2012 roku, poz. 2357),
- uchwała Nr XXXVIII-715/2014 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 26 września 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 16 października 2014 roku, poz. 347).

W *Studium* przyjęto, iż najważniejszym celem w zakresie gospodarki przestrzennej Miasta jest zasada zrównoważonego rozwoju, obejmująca między innymi oszczędne, racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami i energią.

W zakresie **energetyki cieplnej** w Lęborku przewiduje się zmniejszenie zużycia energii cieplnej w obiektach istniejących, wynikające głównie z termomodernizacji budynków, realizowanej przez właścicieli i zarządców od 1993 r. W *Studium* podkreślono

znaczenie rozbudowy miejskiej sieci ciepłej w kierunkach, gdzie planowana jest realizacja nowej zabudowy mieszkalno-usługowej.

W zakresie **zapotrzebowania na gaz** przewiduje się, że roczne zapotrzebowanie gazu na potrzeby bytowe utrzyma się praktycznie na niezmienionym poziomie, natomiast do 2020 r. o ok. 12% zmaleje roczne zapotrzebowanie na gaz w celu przygotowania ciepłej wody użytkowej. Ponadto oszacowano, że roczne zapotrzebowanie gazu na cele ogrzewania pomieszczeń wzrośnie o ok. 18%. W *Studium* podkreślono konieczność budowy na obszarze miasta systemu sieci średniego ciśnienia w przypadku zwiększenia zapotrzebowania gazu na cele grzewcze oraz dla potrzeb zakładów przemysłowych. W *Studium* założono realizację gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Włocławek Wybrzeże o średnicy DN500 i ciśnieniu 8,4 MPa.

Podstawowe cele rozwoju systemu zaopatrzenia w ciepło i gaz określone w *Studium* są następujące:

- zapewnienie niezawodności dostaw ciepła i gazu,
- zapewnienie dostaw ciepła po cenie akceptowanej przez odbiorców,
- harmonijny rozwój wszystkich systemów energetycznych,
- pozyskiwanie ciepła z kilku źródeł,
- likwidacja niskiej emisji,
- realizacja przedsięwzięć termomodernizacyjnych.

Program ochrony środowiska dla Miasta Lęborka na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020¹²

Priorytety ekologiczne wyszczególnione w *Programie* są zbieżne z priorytetami dla województwa pomorskiego. W ramach działań ukierunkowanych na **optymalizację w wykorzystaniu zasobów naturalnych i energii** (priorytet II) wskazano na następujące zadania, które mają na celu zniwelowanie emisji ciepła do środowiska, zwiększenie udziału energii pozyskanej ze źródeł odnawialnych oraz racjonalizację zużycia zasobów:

- budowa elektrociepłowni opalanej biomasą,
- termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w Lęborku,
- stopniowa wymiana ulicznych lamp oświetleniowych na energooszczędne,
- eliminacja niskiej emisji do powietrza, w tym sukcesywna wymiana starych systemów grzewczych na proekologiczne oraz OZE,
- stopniowa modernizacja kotłowni rejonowej w Lęborku,
- budowa zbiornika retencyjnego na gromadzenie wody pitnej w rejonie SUW w Lęborku.

¹² Program ochrony środowiska dla Miasta Lęborka na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020, przyjęty uchwałą Nr XXVIII - 488/2013 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 13.09.2013 r. w sprawie uchwalenia „Programu Ochrony Środowiska dla miasta Lęborka na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020”, dostępny: <http://bip.um.lebork.pl/strony/10693.dhtml>.

W *Programie*, w ramach priorytetu IV podkreśla się również konieczność promowania **postaw proekologicznych i prośrodowiskowych**, podnoszenie świadomości i edukowania w zakresie szeroko rozumianej ochrony środowiska.

2. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Położenie geograficzne i administracyjne Gminy

Gmina Miasto Lębork położona jest w północnej Polsce, w województwie pomorskim. Miasto położone jest w odległości ok. 30 km od Morza Bałtyckiego w pradolinie Łeby-Redy, która od południa graniczy ze wzgórzami Pojezierza Kaszubskiego, należącego do Pojezierza Wschodniopomorskiego, a od północy z Wysoczyzną Żarnowiecką, wchodzącą w skład Pobrzeża Koszalińskiego (mapa nr 1).

Administracyjnie Lębork zajmuje obszar 18 km² i jest stolicą powiatu lęborskiego, w skład którego wchodzi gminy wiejskie: Nowa Wieś Lęborska, Wicko i Cewice i dwie gminy miejskie: Lębork i Łeba. Gmina Miasto Lębork graniczy z gminami: Nowa Wieś Lęborska i Cewice (mapa nr 2).

Użytkowanie terenu¹³

Tereny zurbanizowane obejmują 833 ha powierzchni Miasta (47%). Użytki rolne w Gminie stanowią 31% powierzchni Lęborka, a lasy - 19%. Pozostałe 3% to nieużytki oraz wody. Wśród użytków rolnych w Gminie Miasto Lębork grunty orne obejmują obszar 254 ha. Powierzchnia łąk stanowi 37,2%, a pastwisk - 13,7% (72 ha) (mapa nr 3).

Na terenie Lęborka dominują gleby zaliczane do IV klasy bonitacyjnej (48,3% użytków rolnych). Gleby klasy V i słabsze zajmują 37,1% użytkowanych rolniczo gleb. 14,6% gruntów rolnych posiada gleby dobre zaliczane do III klasy bonitacyjnej.

Złoża minerałów¹⁴

Na terenie miasta występują czwartorzędowe złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej, głównie iły, mułki i piasek schudający. Zgodnie z „Bilansem zasobów złóż kopalin w Polsce” według stanu na 31 grudnia 2013 r. na terenie Lęborka znajdują się następujące udokumentowane złoża:

- Lębork, złoża eksploatowane o zasobach geologicznych bilansowych 1.102 tys. m³, zasobach przemysłowych – 372 tys. m³, z czego wydobycie wynosi 52 tys. m³,
- Lębork V, złoża, z którego wydobycie zostało zaniechane, o zasobach geologicznych 708 tys. m³,

¹³ Program Ochrony Środowiska dla Miasta Lęborka na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020, przyjęty uchwałą Nr XXVIII - 488/2013 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 13.09.2013r. w sprawie uchwalenia „Programu Ochrony Środowiska dla miasta Lęborka na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020”.

¹⁴ Centralna Baza Danych Geologicznych, Państwowy Instytut Geologiczny, 2014; dostępne: <http://geoportel.pgi.gov.pl/portal/page/portal/cbdg>.

- Łęborg VI, złożę, z którego wydobycie zostało zaniechane, o zasobach geologicznych 28 tys. m³,
- Łęborg VIII, złożę o zasobach rozpoznanych szczegółowo – 490 tys. m³,
- Łęborg VIII, złożę skreślone z bilansu zasobów w 2013 roku,
- Łęborg IX, złożę eksploatowane o zasobach geologicznych bilansowych 61 tys. m³, z czego wydobycie wynosi 4 tys. m³,
- Łęborg X, złożę eksploatowane o zasobach geologicznych 306 tys. m³, z czego wydobycie wynosi 10,

Wody¹⁵

Łęborg położony jest nad rzeką Łebą, w jej środkowym biegu, w całości w jej zlewni. W granicach administracyjnych miasta do rzeki Łeby uchodzi rzeka Okalica oraz Struga Rybnicka. Ponadto na terenie miasta znajduje się ok. 25 ha wód powierzchniowych. Sieć hydrograficzną wzbogaca kanał młyński oraz kilka stawów częściowo powstałych w wyrobiskach iltów - głównego bogactwa mineralnego miasta, eksploatowanego do produkcji ceramiki budowlanej (mapa nr 3).

Głównym zbiornikiem wód podziemnych miasta Łęborga jest - GZWP nr 107, obejmujący dolinę rzeki Łeby. Stanowi on główne źródło zaopatrzenia w wodę dla celów komunalnych. Pradoliny typ zbiornika stanowi jeden z najzasobniejszych zbiorników czwartorzędowych o zasobach wynoszących 125 tys. m³/dobę. Jego powierzchnia wynosi: 195 km², natomiast powierzchnia obszarów ochronnych 544,1 km².

Warunki klimatyczne¹⁶

Warunki klimatyczne Łęborga związane są z położeniem w strefie oddziaływania Morza Bałtyckiego, charakteryzującymi się:

- przewagą wiatrów z sektora zachodniego (W i SW),
- stosunkowo wysoką temperaturą stycznia (-1,2°C), wysokimi temperaturami w lipcu (średnia miesięczna 16,7°C), przy średniej temperaturze rocznej 7,7°C,
- średnią roczną sumą opadów w wysokości 679 mm,
- krótkim i późno zaczynającym się okresem zimowym,
- okresem wegetacyjnym, trwającym 200 - 210 dni.

Klimat lokalny Łęborga charakteryzują duże dobowe amplitudy temperatur, inwersje termiczne, częste przymrozki, długie zaleganie pokrywy śnieżnej, duża wilgotność, zaleganie chłodnego powietrza i mgły.

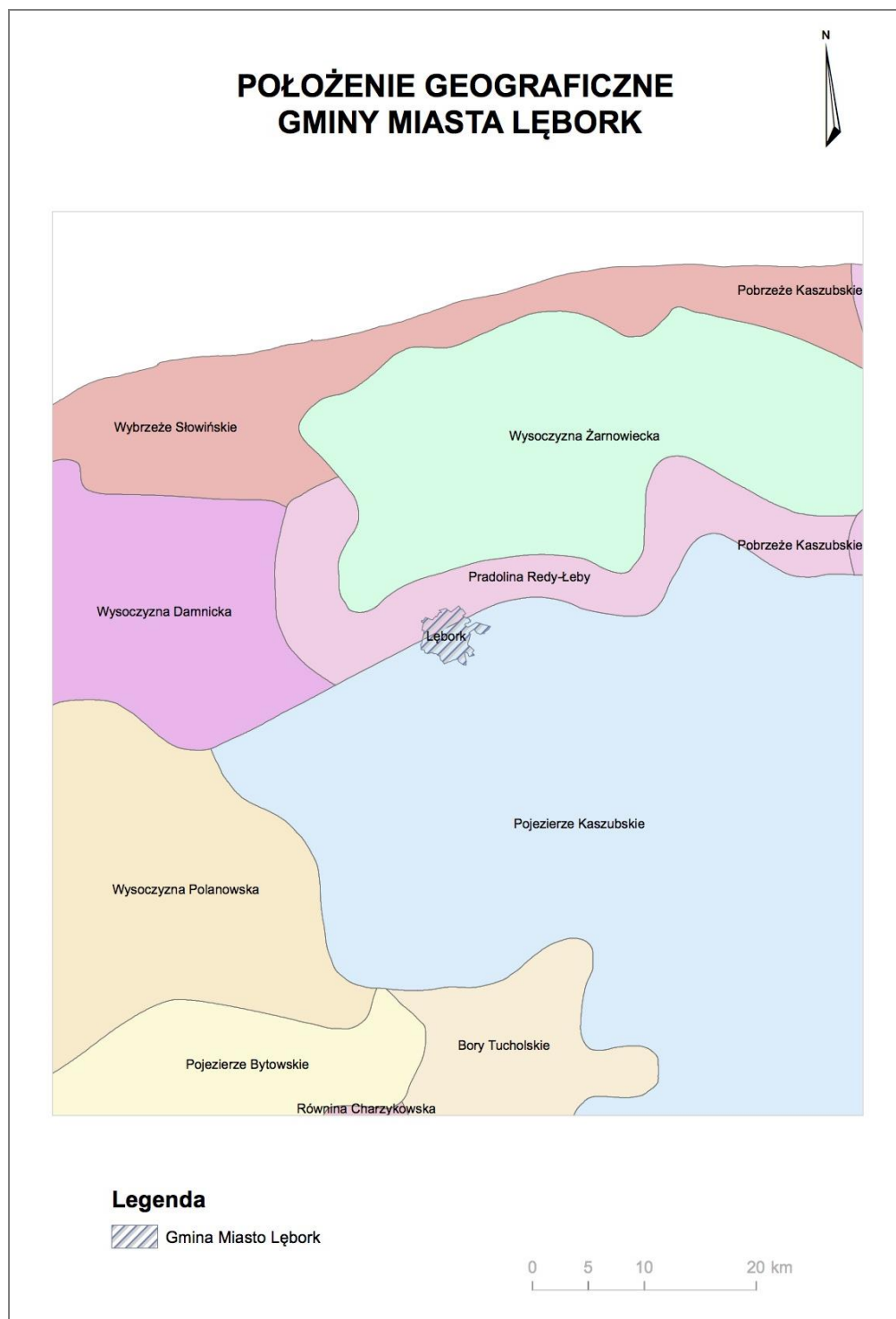
¹⁵ Program Ochrony Środowiska dla Miasta Łęborga ..., op. cit.

¹⁶ Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Łęborskiego na lata 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016-2019, przyjęty przez Radę Powiatu Łęborskiego Uchwałą Nr XXV/191/2012 z dnia 18 grudnia 2012 r.

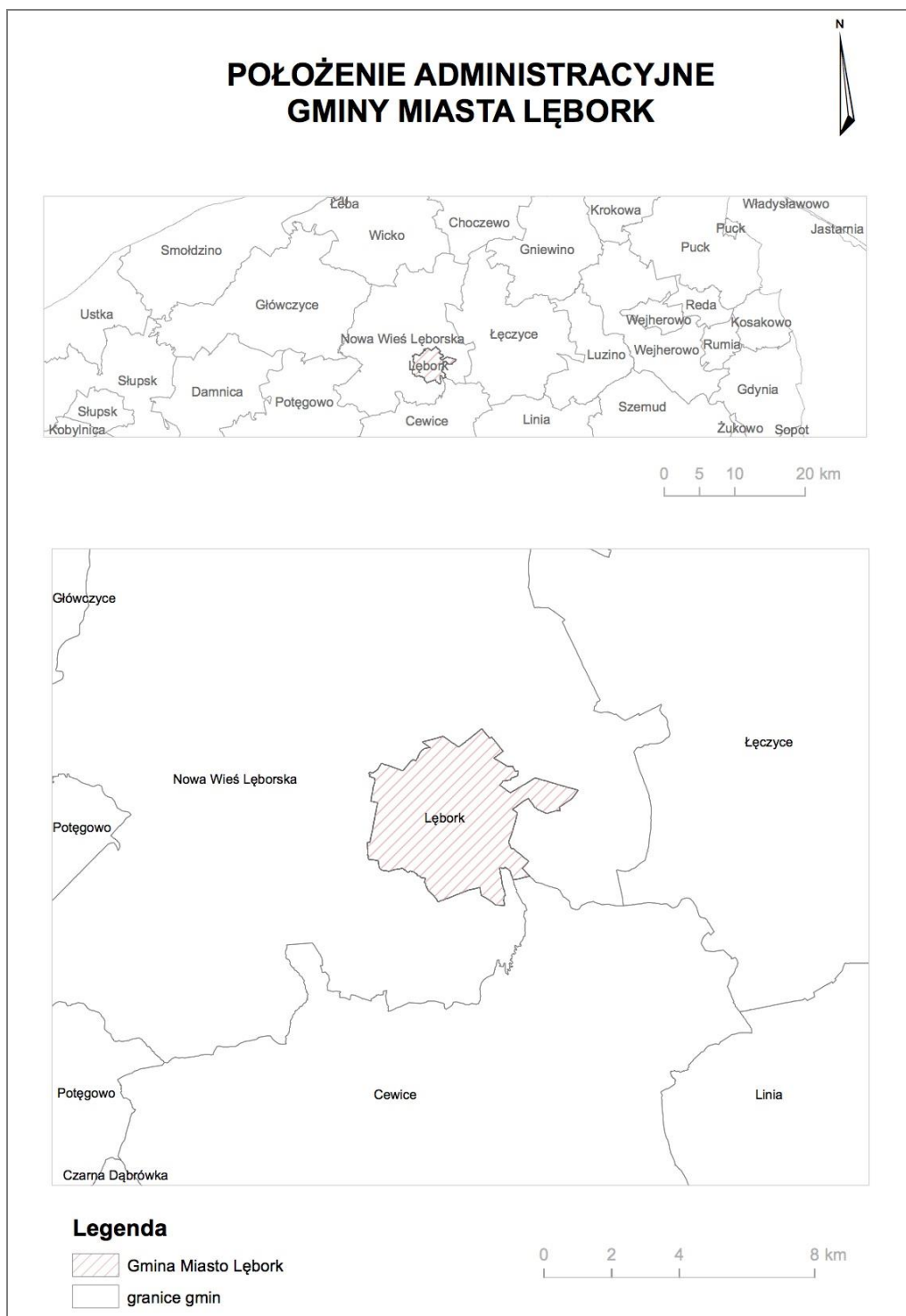

Zgodnie z normą PN-82-B-02403 pt. „Temperatury obliczeniowe zewnętrzne” Gmina Miasto Łęborg położona jest w I strefie klimatycznej.

Mapa nr 1 Położenie geograficzne Gminy Miasto Łęborg.

Mapa nr 2 Położenie administracyjne Gminy Miasto Łęborg.

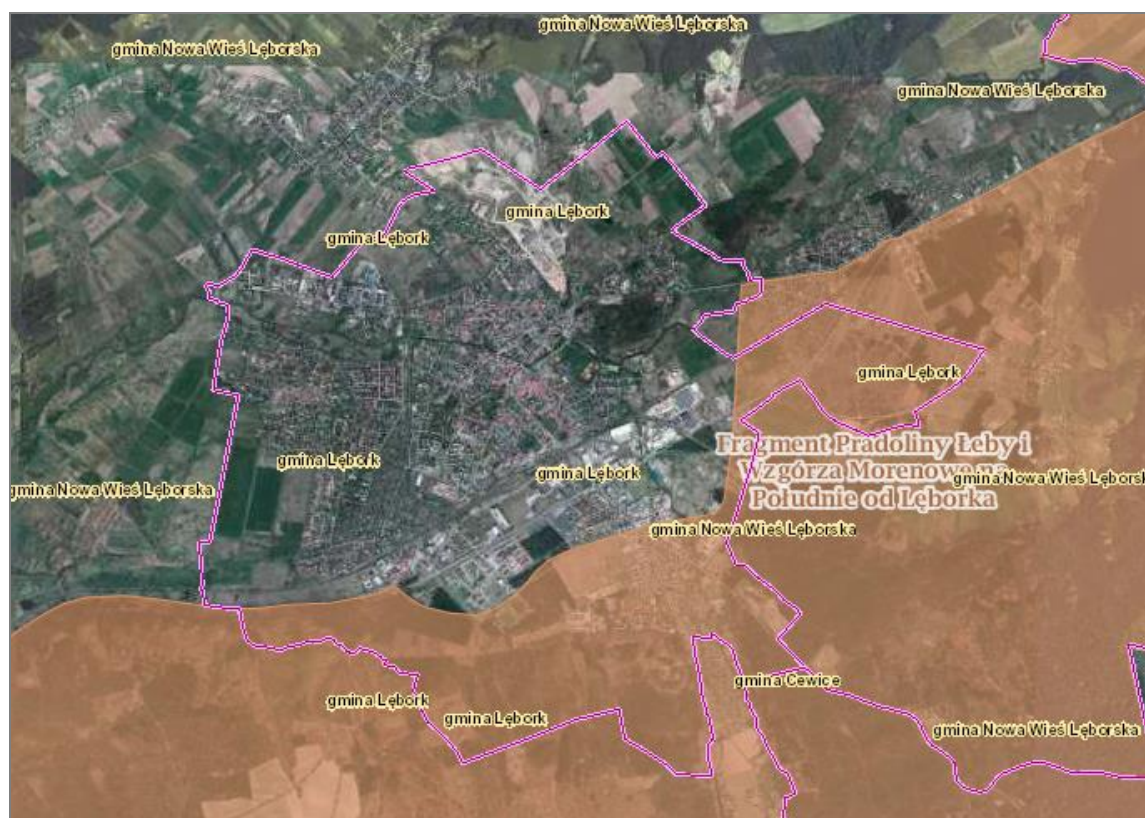
Mapa nr 3 Użytkowanie terenu w Lęborku.

Obszary prawnie chronione¹⁷

Na terenie Łęborga znajduje się fragment Obszaru Chronionego Krajobrazu **Fragment pradoliny Łeby i wzgórza morenowe na południe od Łęborga**¹⁸ o powierzchni 16.731 ha, zlokalizowany w południowej części Miasta, obejmujący kompleks leśny i część doliny Okalicy. Obszar położony jest w mezoregionach Pradolina Łeby-Redy i Pojezierze Kaszubskie. Jest to obszar pagórkowaty, położony w zasięgu zlodowacenia Bałtyckiego fazy pomorskiej, charakteryzujący się rzeźbą młodoglacjalną z licznymi jeziorami w zagłębieniach terenu. W lasach dominują: sosna, buk, dąb, świerk, olcha i brzoza. Wartość krajoznawczą obszaru podnosi miasto Łęborg. Jest ono cennym zespołem zabytkowym ze średniowieczną twierdzą miejską z pozostałościami gotyckich fortyfikacji oraz innymi zabytkami architektury sakralnej (kościół św. Jakuba) i świeckiej (zamek krzyżacki i młyn). W zachodniej części obszaru usytuowany jest rezerwat Grodzisko Runowo, w którym wczesnośredniowieczne dobrze zachowane grodzisko słowiańskie jest porośnięte starodrzewiem bukowo-dębowym.

Mapa nr 4 Obszary prawnie chronione w Łęborgu¹⁹

¹⁷ Program Ochrony Środowiska dla Miasta Łęborga ..., op. cit.

¹⁸ Na mocy rozporządzenia Nr 5/94 Wojewody Gdańskiego z 8 listopada 1994 r.

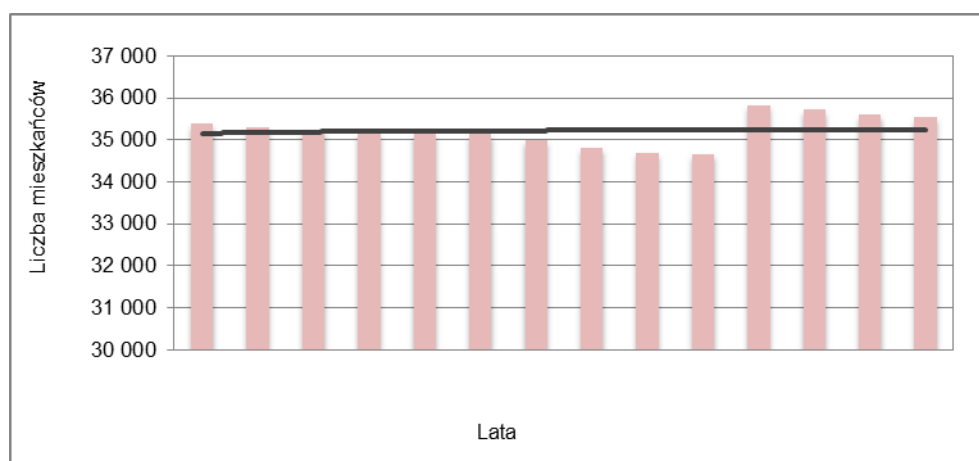
¹⁹ Źródło danych <http://geoserwis.gdos.gov.pl>.

W Łęborgu znajduje się 20 pomników przyrody, mających na celu chronić pojedyncze drzewa i grupy drzew ze względu na wiek, wielkość lub ich zabytkowy charakter.

Demografia i sektor mieszkalny²⁰

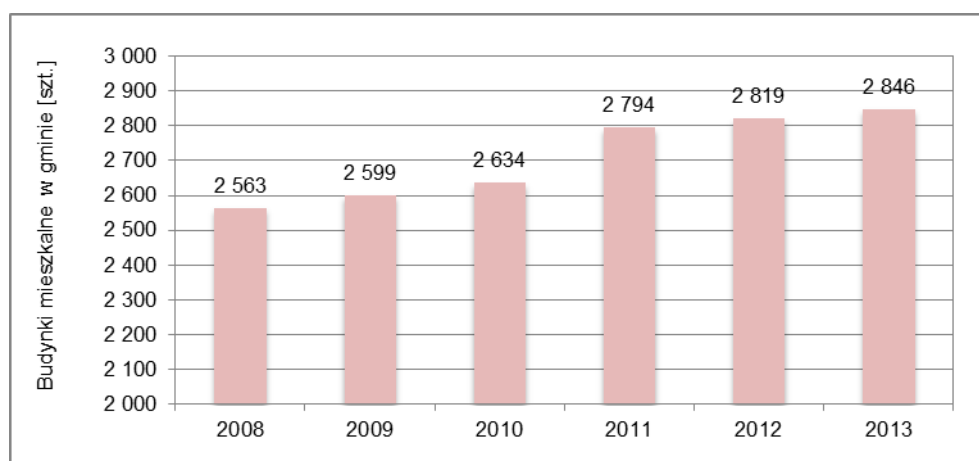
Według stanu na koniec roku 2013 Miasto zamieszkiwało 35.526 osób, w tym 17.182 mężczyzn i 18.344 kobiety.

Wykres nr 1 Liczba mieszkańców Łęborga w latach 2000-2013, GUS, 2014.

Według danych GUS (31.12.2013 r.) w Gminie Miasto Łęborg znajdowało się 2.846 budynków mieszkalnych.

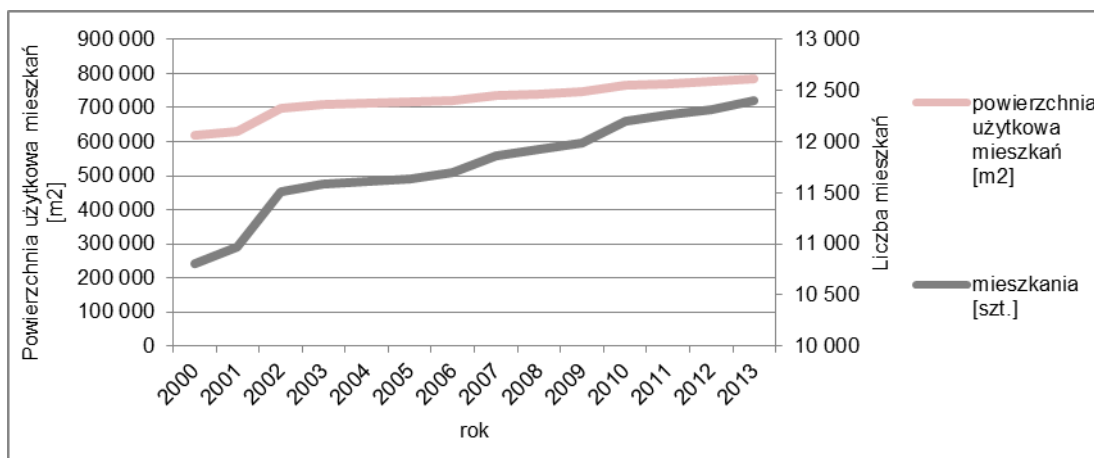
Wykres nr 2 Liczba budynków mieszkalnych w Łęborgu w latach 2008-2013, GUS, 2014.

Porównanie liczby i powierzchni użytkowej mieszkań opracowano na wykresie nr 3.

²⁰ Bank Danych Regionalnych GUS, www.stat.gov.pl

Wykres nr 3 Liczba mieszkań i powierzchnia użytkowa w Łęborgu w latach 2000-2013, GUS, 2014.

Budynki mieszkalne na terenie miasta były budowane w różnych okresach w zgodności z obowiązującymi wówczas przepisami prawa, w tym w szczególności normami budowlanymi. Zestawienie lat budowy budynków na terenie Łęborga zostało opracowane w tabeli nr 1.

Mapa nr 5 Zabudowa mieszkaniowa w Łęborgu.

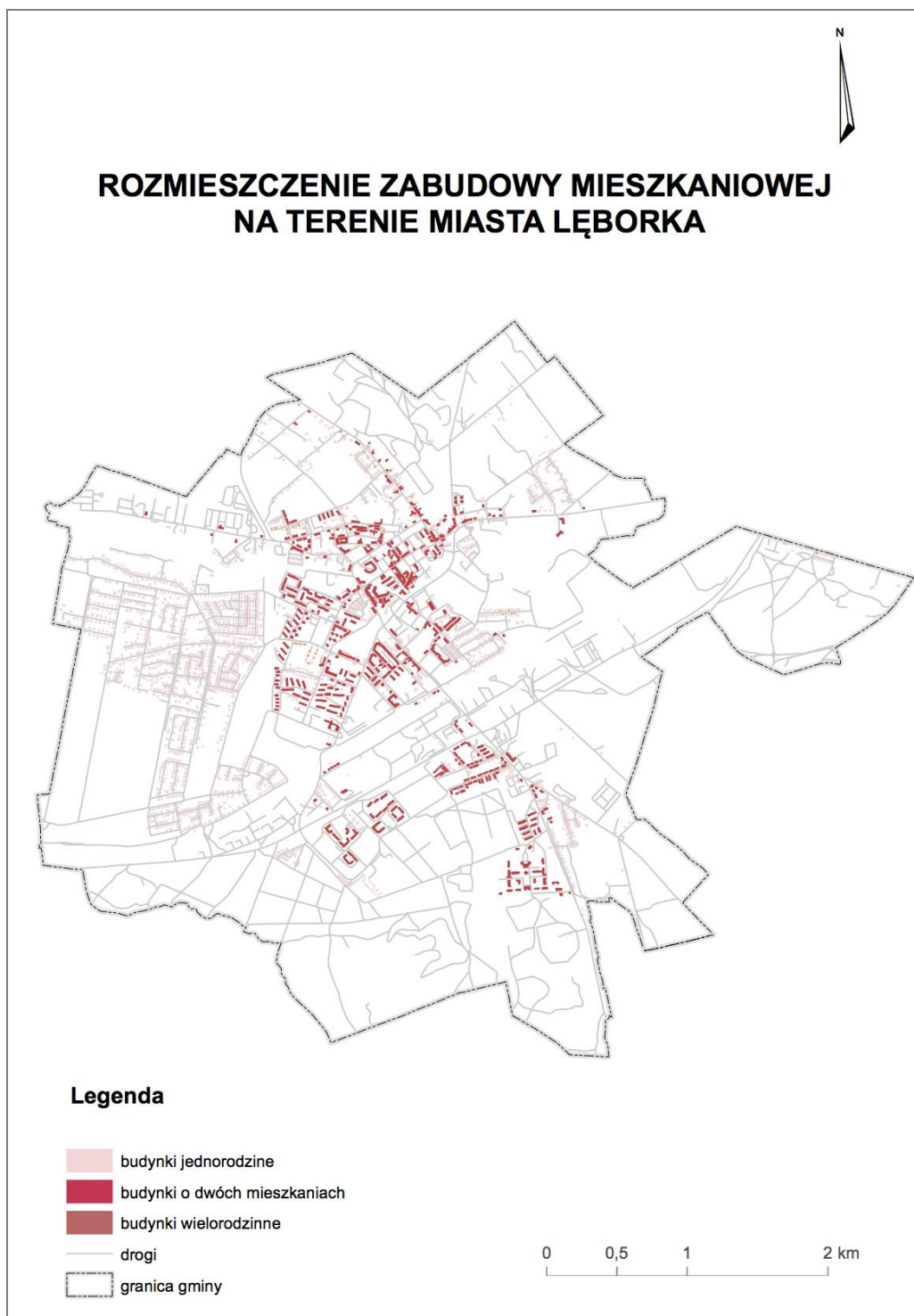

Tabela nr 2 Budynki mieszkalne według okresu budowy, GUS, 2013.

lp.	okres budowy	powierzchnia użytkowa budynków [m ²]
1	przed 1918	68 627
2	1918 – 1944	142 540
3	1945 – 1970	76 308
4	1971 – 1978	72 182
5	1979 – 1988	135 686
6	1989 – 2002	121 766
7	2003 – 2007	54 040
8	2008 – 2013	113 282
Razem		784 431

Działalność gospodarcza²¹

Na koniec 2013 r. działalność gospodarczą w Lęborku prowadziło 4.527 podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON, z czego 1.206 podmiotów prowadziło działalność z zakresu handlu i naprawy pojazdów, 598 budownictwie, 499 w przemyśle, a 497 w zakresie obsługi rynku nieruchomości. Biorąc pod uwagę formę prawną prowadzenia działalności, w sektorze publicznym działało 281 podmiotów, a w sektorze prywatnym – 4.246. W sektorze prywatnym 3.232 podmioty to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, pozostałą część stanowiło: 211 spółek handlowych, 48 spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego, 15 spółdzielni, 6 fundacji oraz 80 stowarzyszeń i organizacji społecznych (mapa nr 6).

Tabela nr 3 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON, GUS, 2013.

Sekcja	Działy według PKD 2007	sektor publiczny	sektor prywatny	razem
Sekcja A	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1	59	60
Sekcja B	górnictwo i wydobywanie	0	10	10
Sekcja C	przetwórstwo przemysłowe	2	497	499
Sekcja D	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1	3	4
Sekcja E	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1	16	17
Sekcja F	budownictwo	1	597	598
Sekcja G	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	0	1 206	1 206
Sekcja H	transport i gospodarka magazynowa	1	211	212

²¹ Tamże

Sekcja	Działy według PKD 2007	sektor publiczny	sektor prywatny	razem
Sekcja I	działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1	193	194
Sekcja J	informacja i komunikacja	0	71	71
Sekcja K	działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0	106	106
Sekcja L	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	204	293	497
Sekcja M	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1	305	306
Sekcja N	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	0	108	108
Sekcja O	administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	13	3	16
Sekcja P	edukacja	44	104	148
Sekcja Q	opieka zdrowotna i pomoc społeczna	7	182	189
Sekcja R	działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4	63	67
Sekcja S+T	pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	0	219	219
Sekcja U	organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0
	Razem	281	4 246	4 527

76% spośród firm działających w sektorze prywatnym to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, a 211 przedsiębiorstw to spółki handlowe. 4.365 firm działających w sektorze prywatnym o zakłady zatrudniające od 1 do 9 pracowników, 116 to przedsiębiorstwa zatrudniające od 10 do 49 pracowników, 46 firm zatrudnia od 50 do 249 pracowników, a pozostałe 3 – powyżej 250 osób.

Transport i komunikacja²²

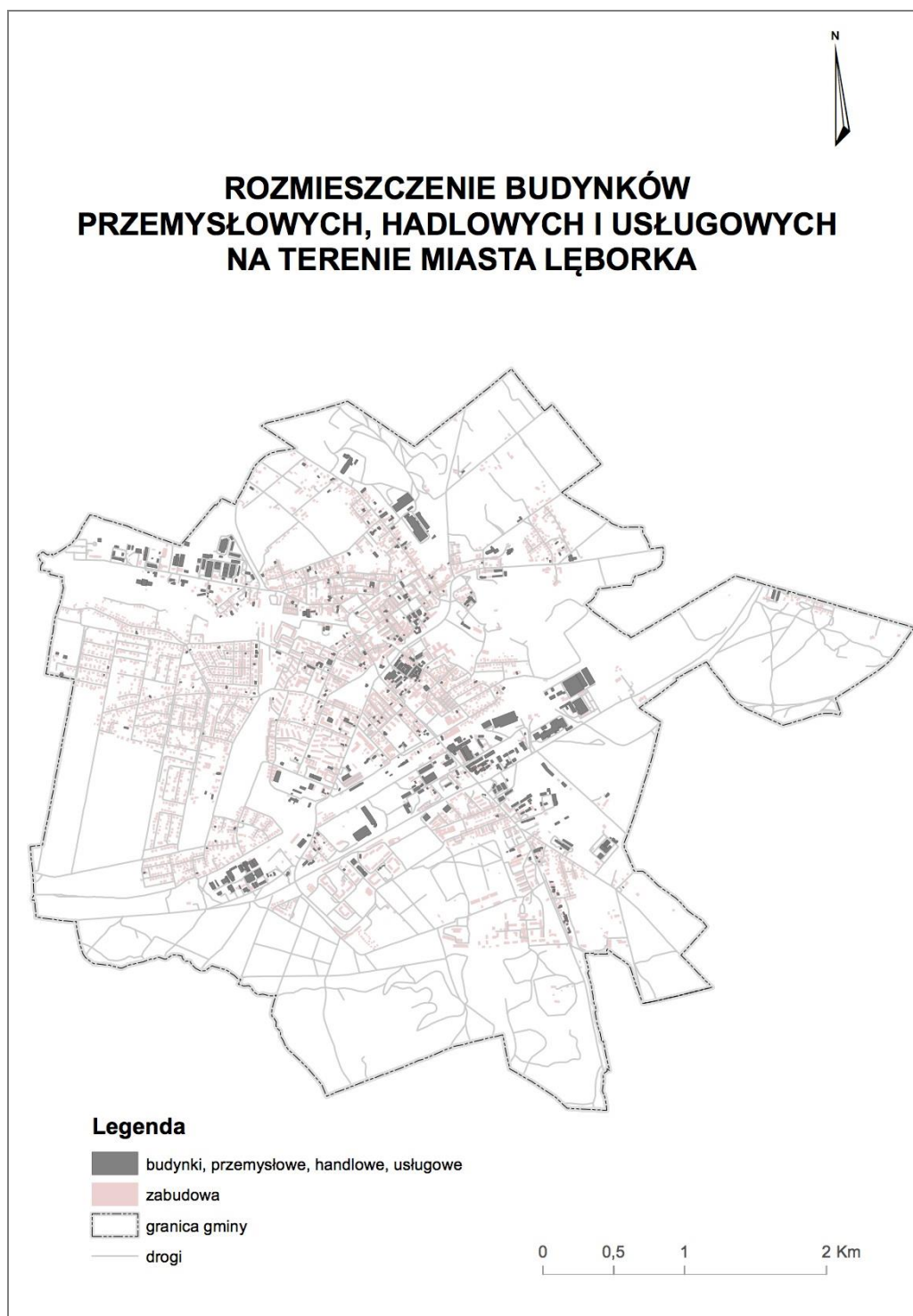
Gmina Miasto Lębork posiada bardzo dogodne połączenia komunikacyjne. Lębork położony jest przy międzynarodowej trasie drogowej E28 Gdańsk - Szczecin (droga krajowa nr 6). Ponadto bliskie odległości dzielą Lębork od największych ośrodków regionu, a także atrakcyjnych turystycznie lokalizacji, takich jak: Łeba, Słowiński Park Narodowy, Trójmiasto, Słupsk. Tym samym Lębork położony jest blisko portu pełnomorskiego w Gdyni, jak również portu lotniczego w Gdańsku.

Przez miasto przebiega odcinek drogi wojewódzkiej nr 214 (Łeba - Warlubie). Ponadto przez miasto przebiega 17 numerowanych dróg powiatowych (nr: P1, P2, 1322G, 1325G, 1329G, 1330G, 1337G, 1338G, 1339G, 1340G, 1341G, 1342G 1344G,

²² Program Ochrony Środowiska dla Miasta Lęborka na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020

1346G, 1349G, 1350G, 123010). Obecnie przez Miasto Łęborg przechodzą również linie kolejowe Gdańsk – Szczecin oraz Łęborg – Łeba.

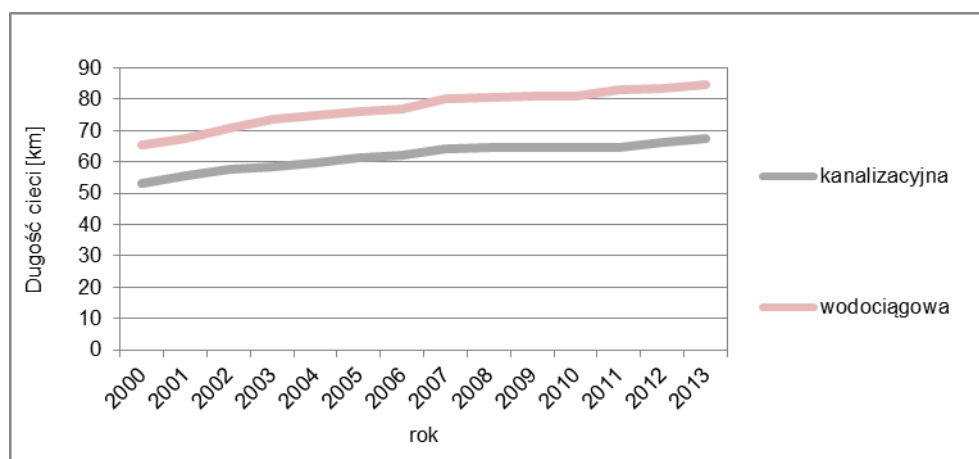
Mapa nr 6 Rozmieszczenie przestrzenne budynków przemysłowych, handlowych i usługowych na terenie Miasta Łęborga.

Gospodarka wodno-ściekowa²³

Gmina Miasto Lębork posiada dobrze rozwiniętą sieć wodociągową i kanalizacyjną. Według danych GUS z 2013 r. z sieci wodociągowej o długości 84,7 km korzystało w 2013 roku 98,2% mieszkańców. Stopień skanalizowania Miasta wyniósł w 2013 roku 93,7%, natomiast długość sieci w 2013 r. wynosiła - 67,6 km. Sieć kanalizacji sanitarnej eksploatowana jest przez Miejską Oczyszczalnię Ścieków w Lęborku.

Wykres nr 4 Długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Lęborku, GUS, 2014.

Potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Uwzględniając fakt, że niniejszy dokument stanowi specyficzny rodzaj opracowania, który przedstawia jedynie **założenia do planu** zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, jak również aktualny stan zaopatrzenia i wykorzystania na terenie gminy energii elektrycznej, ciepła i gazu, oraz zapisy ocenianego dokumentu należy przypuszczać, że w przypadku braku realizacji jego postanowień nie nastąpią istotne zmiany stanu środowisk na terenie gminy i terenach przyległych.

²³ Tamże

3. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

Przeprowadzone analizy pozwoliły na wyodrębnienie następujących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu:

- Występujące przekroczenia dopuszczalnych wartości pyłu PM10 w powietrzu oraz wysokie stężenia benzo(a)pirenu²⁴.
- Emisja zanieczyszczeń punktowych z systemów grzewczych i negatywny wpływ takiej emisji na stan jakości powietrza.
- Wykorzystywanie paliw stałych (węgiel kamienny, koks, drewno opałowe, węgiel brunatny i torf) jako źródeł ciepła w indywidualnych mieszkaniach nie podłączonych do miejskiego system ciepłowniczego.
- Brak systemu centralnego ogrzewania w części mieszkań (wykorzystywanie jako źródła ciepła pieców).
- Wykorzystywanie ciepła z miejskiej sieci ciepłowniczej do ogrzewania jedynie części mieszkań występujących na tym terenie (34% łącznej powierzchni użytkowej mieszkań na terenie Lęborka). Pozostałe budynki wykorzystują lokalne źródła ciepła w celu ogrzewania pomieszczeń i przygotowania ciepłej wody użytkowej.
- Duża powierzchnia gminy objęta obszarowymi formami ochrony przyrody – co istotnie może wpływać na możliwość podejmowania dodatkowych działań inwestycyjnych np: zakładających wykorzystywanie OZE.
- Miejski charakter gminy i wynikające z tego ograniczenia związane z możliwością wykorzystania niektórych rodzajów OZE na jej terenie, lub też pozyskiwania biomasy na potrzeby produkcji energii z terenu gminy (konieczność pozyskiwania biomasy z innych terenów);
- Ograniczone możliwości wykorzystania energii wiatrowej na terenie gminy;
- Ograniczone możliwości wykorzystania rzeki Łeby do produkcji energii elektrycznej z energii wodnej;
- Objęcie obszaru gminy Miasto Lębork na mapie obszarów objętych koncesją na poszukiwanie gazu ziemnego „shale gas” (gaz z łupków) i potencjalne możliwości zaopatrzenia gminy w paliwo gazowe pochodzącego z wydobycia gazu łupkowego.
- Stosunkowo duże potencjalne możliwości wykorzystania energii słonecznej na terenie gminy.

²⁴ Zgodnie z danymi przedstawionymi w Programie ochrony powietrza dla strefy pomorskiej przyjęty uchwałą Nr 753/XXXV/13 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia „Programu ochrony powietrza dla strefy pomorskiej, w której został przekroczony poziom dopuszczalny pyłu zawieszzonego PM10 oraz poziom docelowy benzo(a)pirenu

4. Przewidywane oddziaływania skutków realizacji Planu... na środowisko

Prognoza oddziaływania na środowisko dla dokumentów strategicznych z założenia charakteryzuje się dużym poziomem ogólności. Wynika to zarówno z dużego stopnia ogólności samych ocenianych dokumentów jak i odmiennego charakteru prognozy strategicznej (ogólna ocena programu, rozważenie korzyści i zagrożeń związanych z jego realizacją). Analizowany *Projekt...* nie jest wyjątkiem od tej reguły.

W ocenianym dokumencie przyjęto następujące główne założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe:

Kierunki rozwoju zaopatrzenia w ciepło i plany rozwoju miejskiej sieci ciepłowniczej

- Poprawa efektywności energetycznej budynków i źródeł ciepła, a także oszczędne i efektywne wykorzystanie zasobów możliwe do uzyskania poprzez:
  - ✓ prowadzenie prac termomodernizacyjnych w budynkach mieszkalnych,
  - ✓ wymianie wykorzystywanych urządzeń na urządzenia o wyższej sprawności
  - ✓ przystosowanych do spalania paliw ekologicznych (głównie zastąpienie kotłów węglowych kotłami na paliwa ekologiczne),zgodnie z zapisami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
- Zapotrzebowanie na ciepło obecnych terenów przemysłowych uznano za wystarczające. Zwiększenie zapotrzebowania na ciepło może wynikać z rozwoju stref przemysłowych, jednakże w tym przypadku założono zgodnie z ustaleniami mpzp, że obiekty te będą zaopatrzone w ciepło z miejskiej sieci ciepłowniczej lub z indywidualnych, niskoemisyjnych albo nieemisyjnych źródeł ciepła.
- Przyjęto założenie, że tereny przeznaczone pod zabudowę zasilanie będą w energię ciepłą z indywidualnych źródeł ciepła niskoemisyjnych lub nieemisyjnych.
- Przyjęto założenie, że istniejąca miejska sieć ciepłownicza będzie podlegała niewielkiej rozbudowie związanej z wykonywaniem kolejnych przyłączy do budynków jak i węzłów cieplnych. Plany rozwoju miejskiej sieci ciepłowniczej w 2015r. zakładają:
  - ✓ wykonanie przyłącza do budynku przy ul. Gierymskiego 10A (32 mb),
  - ✓ wykonanie przyłącza do budynku przy ul. Krzywoustego 4 (18 mb),
  - ✓ wykonanie przyłącza do budynku przy ul. Słowackiego 22A (5 mb),
  - ✓ wykonanie przyłącza do budynku przy ul. Czołgistów 34 (66 mb),
  - ✓ wykonanie przyłącza do budynku przy ul. I Armii WP (50 mb),
  - ✓ budowę węzła cieplnego - Gierymskiego 10A,
  - ✓ budowę węzła cieplnego - Krzywoustego 4,
  - ✓ budowę węzła cieplnego - Słowackiego 22A,
  - ✓ budowę węzła cieplnego - Al. Niepodległości,
  - ✓ budowę węzła cieplnego - I Armii WP,

- ✓ budowę węzła cieplnego - A. Krajowej 49.

Prognozowane zmiany w zapotrzebowaniu na energię elektryczną i planowany rozwój sieci elektroenergetycznej na terenie gminy

- Przyjęto założenia, że tereny przeznaczone pod zabudowę zgodnie z mpzp zasilanie będą w energię elektryczną w oparciu o istniejące w pobliżu urządzenia elektroenergetyczne lub rozbudowę sieci i urządzeń przesyłu energii elektrycznej w zakresie niezbędnym do zaopatrzenia w energię elektryczną zabudowy. Lokalnie wymagać to będzie rozbudowy linii energetycznych średniego napięcia 15kV oraz budowę stacji transformatorowych 15/0,4kV.
- Zgodnie z planami ENERGA-OPERATOR SA planowane są następujące inwestycje:
  - ✓ Wymiana głowic kablowych olejowych na głowice suche w wybranych stacjach transformatorowych na linii kablowej 15 kV nr 303;
  - ✓ Wymiana odcinka linii kablowej nr 322 między GPZ Lębork Krzywoustego a słupem nr 1
  - ✓ Budowa stacji transformatorowych 15/0,4 kV oraz budowa elektroenergetycznych linii 15 kV i 0,4 kV mające na celu stworzenie możliwości przyłączenia nowych odbiorców do sieci.
- Przyjęto założenie, że teren podstrefy Lębork Słupskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej posiada wystarczający dostęp do sieci energetycznej (o mocy 20 MW).

Prognozowane zmiany w zapotrzebowaniu na paliwa gazowe i planowany rozwój sieci gazociągowej na terenie gminy

- Przyjęto założenia, że tereny przeznaczone pod zabudowę zgodnie z mpzp zaopatrywane będą w paliwa gazowe z istniejącej sieci lub ze źródeł indywidualnych.
- Z uwagi na fakt, iż wykorzystanie gazu do celów ogrzewania pomieszczeń, przygotowania ciepłej wody użytkowej oraz posiłków uległo zmniejszeniu na przestrzeni lat, a zapotrzebowanie na gaz ziemny dla celów produkcyjnych, usługowych i przemysłowych jest w pełni zaspokojone przez dystrybutora gazu, przyjęto aktualny (lata 2013-2014) poziomu zużycia gazu.
- Zgodnie z planami Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział w Gdańsku nie są planowane inwestycje, mające na celu rozbudowę sieci gazowej w Lęborku.

Podniesienie efektywności gospodarowania energią na terenie Miasta Lębork

- Zapewnienie niezawodności dostaw ciepła z miejskiej sieci ciepłowniczej. Działanie realizowane między innymi z uwagi na realizację projektu pn. „Budowa elektrociepłowni opalanej biomasą jako podstawowego źródła ciepła w systemie ciepłowniczym miasta Lębork”. Wdrożenie projektu spowoduje wykorzystanie mechanizmów wsparcia wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł

- energii i wysoko sprawnej kogeneracji, z zastosowaniem zasobów odnawialnych paliw lokalnych, co poza zapewnieniem bezpieczeństwa dostaw energii cieplnej, spowoduje także zmniejszenie emisji dwutlenku węgla na terenie miasta.
- Zapewnienie niezawodności dostaw gazu i racjonalizacja zużycia paliw gazowych. Oprócz standardowych działań podejmowanych przez Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na paliwa gazowe zakładającego prowadzenie działań inwestycyjnych, w wyniku których krajowy system przesyłowy będzie w pełni funkcjonalny i zintegrowany z sąsiadującymi systemami przesyłowymi gazu krajów UE (między innymi wybudowanie ok. 2.000 km gazociągów), pewną szansą na zwiększenie niezawodności zaopatrzenia w paliwa gazowe daje wydobywanie gazu łupkowego. Obszar Gminy Miasto Lębork został ujęty jako objęty koncesją na poszukiwanie gazu. Dodatkowo racjonalne zużycie paliw gazowych jest pochodną realizacji przedsięwzięć termomodernizacyjnych w budynkach. Wykorzystanie nowoczesnych rozwiązań technologicznych, tj. kotłów o większej sprawności, umożliwi racjonalizację zużycia gazu ziemnego.
  - Realizacja przedsięwzięć termomodernizacyjnych. Działania termomodernizacyjne obejmują m.in.: modernizację lub wymianę źródła ciepła wraz z instalacją centralnego ogrzewania, ocieplenie przegród zewnętrznych, docieplenie stropodachu lub stropu do poddasza, wymianę lub uszczelnienie okien, uszczelnienie lub wymianę drzwi zewnętrznych, modernizację systemu wentylacji, czy też modernizację lub wymianę instalacji przygotowania ciepłej wody użytkowej. Termomodernizacja budynków na terenie miasta dotyczy zarówno budynków mieszkalnych, jak i użyteczności publicznej.
  - Wprowadzenie energooszczędnych urządzeń w gospodarstwach domowych. Działania te mogą obejmować modernizację źródeł ciepła, termomodernizację budynków, a także podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej racjonalnego gospodarowania energią.
  - Modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne, między innymi poprzez:
    - ✓ modernizację oświetlenia ulicznego na energooszczędne przez stopniową wymianę oświetlenia,
    - ✓ rozbudowę oświetlenia ulicznego z wykorzystaniem energooszczędnych lamp oświetleniowych,
    - ✓ wykorzystanie OZE do oświetlania lamp,
    - ✓ montaż urządzeń do inteligentnego sterowania oświetleniem,
    - ✓ regularną konserwację i czyszczenie urządzeń i oświetlenia.
  - Racjonalizacja zużycia energii w przemyśle

Biorąc pod uwagę głównie założenia przyjęte w przedmiotowym dokumencie zakładające podniesienie efektywności gospodarowania energią na terenie Miasta Lębork oraz poprawę efektywności energetycznej budynków i źródeł ciepła, a także oszczędne i efektywne wykorzystanie zasobów, jak również brak rekomendacji do podejmowania w

tym momencie istotnych działań inwestycyjnych w zakresie zaopatrzenia gminy w ciepło, energię elektryczną oraz paliwa gazowe z założenia **realizacja postanowień niniejszego dokumentu będzie wywierała pozytywny wpływ na środowisko**. W zdecydowanej większości przypadków pozytywny wpływ uwidaczniał się będzie pośrednio poprzez poprawę jakości powietrza.

Należy jednakże zwrócić uwagę, że nawet próśrodowiskowe działanie poprawiające stan środowiska w określonym zakresie, może negatywnie oddziaływać na inne jego komponenty, a czasami dane działanie oddziałuje równocześnie negatywnie i pozytywnie na ten sam komponent środowiska (tylko w innym zakresie, czasie lub miejscu).

Dlatego też w niniejszym opracowaniu sporządzono w formie tabelarycznej zestawienie przedstawiającą ocenę możliwych oddziaływań w odniesieniu do poszczególnych zadań przewidzianych do wdrożenia w *Projekcie...* tak aby określić:

- możliwe oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska;
- rodzaj oddziaływania (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko-, średnio-, i długoterminowe);
- ogólną ocenę oddziaływania poszczególnych zadań (w podziale na 5 klas).

W celu zwiększenia przejrzystości w tabeli zastosowano różną kolorystykę oraz wprowadzono dodatkowe oznaczenia zgodnie z poniżej przedstawioną legendą.

Tabela nr 4 Legenda oznaczeń wykorzystanych przy określaniu charakteru i rodzaju oddziaływań związanych z realizacją poszczególnych działań wymienionych w *Projekcie...* oraz oznaczenie wykorzystywanej skali ocen przy formułowaniu „Ogólnej oceny oddziaływania”:

-	Prawdopodobne negatywne oddziaływanie
0	Prawdopodobny brak oddziaływania
+	Prawdopodobne pozytywne oddziaływanie
+/-	Prawdopodobne oddziaływanie o charakterze zarówno pozytywnym jak i negatywnym
B	Prawdopodobne oddziaływanie bezpośrednie
P	Prawdopodobne oddziaływanie pośrednie
W	Prawdopodobne oddziaływanie wtórne
Sk	Prawdopodobne oddziaływanie skumulowane
Kr ²⁵	Prawdopodobne oddziaływanie krótkoterminowe
Śr	Prawdopodobne oddziaływanie średnioterminowe
Dl ²⁶	Prawdopodobne oddziaływanie długoterminowe

Ocena ogólna oddziaływania

5	zdecydowanie pozytywna - 5
4	Pozytywna - 4
3	Neutralna - 3
2	Umiarkowanie negatywna - 2
1	Negatywna - 1

²⁵ W kategorii oddziaływań krótkoterminowych uwzględniono również oddziaływania chwilowe.

²⁶ W kategorii oddziaływań długoterminowych uwzględniono również oddziaływania stałe

Tabela nr 5 Ocena oddziaływania na środowisko planowanych do wdrożenia w *Projekcie...* założeń.

Główne założenie przyjęte w opiniowanym dokumencie	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny i grzyby	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Natura 2000 ²⁷	Ocena ogólna oddziaływania
<p>Poprawa efektywności energetycznej budynków i źródeł ciepła, a także oszczędne i efektywne wykorzystanie zasobów²⁸ możliwe do uzyskania poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> o prowadzenie prac termomodernizacyjnych w budynkach mieszkalnych, o wymianie wykorzystywanych urządzeń na urządzenia o wyższej sprawności o przystosowanych do spalania paliw ekologicznych (głównie zastąpienie kotłów węglowych kotłami na paliwa ekologiczne), <p>zgodnie z zapisami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego</p>	+/-	+	+/-	+	+	+	+	+	+	+	+	4
	B, P, W, Kr, Śr, Dł	B, P, W, Śr, Dł	B, P, W, Kr, Śr, Dł	P, W, Śr, Dł	P, W, Śr, Dł	P, W, Śr, Dł	P, W, Kr, Śr, Dł	B, P, W, Śr, Dł	P, W, Śr, Dł	B, P, W, Śr, Dł	P, W, Śr, Dł	

²⁷ Na analizowanym terenie nie są zlokalizowane obszary Natura 2000, więc ew. ocena oddziaływania odnosi się do oddziaływań pośrednich na poszczególne komponenty środowiska.

²⁸ Co do zasady oddziaływanie pozytywne. Pewne zagrożenia związane są wystąpieniem ew. możliwych negatywnych oddziaływań na zwierzęta (w tym różnorodność biologiczną) w przypadku wykonywania zabiegów termomodernizacyjnych **niezgodnie z obowiązującymi przepisami** z uwagi na potencjalnie niszczenie miejsc lęgowych gatunków chronionych. W przypadku oddziaływania na rośliny, wody, powietrze, obszary Natura 2000 mamy do czynienia z pozytywnymi, pośrednimi i wtórnymi oddziaływaniami będącymi głównie pochodnymi poprawy jakości powietrza. W przypadku krajobrazu, powierzchni ziemi zabytków i dóbr materialnych oraz ludzi występują także bezpośrednie oddziaływania pozytywne związane z prowadzonymi pracami (poprawa estetyki, wzrost wartości budynków, poprawa warunków pracy). W przypadku zasobów naturalnych – występują pozytywne oddziaływania pośrednie i wtórne – związane z wykorzystywaniem innych źródeł energii i ochroną istniejących ich nieodnawialnych zasobów.

Główne założenie przyjęte w opiniowanym dokumencie	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny i grzyby	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Natura 2000 ²⁷	Ocena ogólna oddziaływania
Zapotrzebowanie na ciepło obecnych terenów przemysłowych uznano za wystarczające. Zwiększenie zapotrzebowania na ciepło może wynikać z rozwoju stref przemysłowych, jednakże w tym przypadku założono zgodnie z ustaleniami mpzp, że obiekty te będą zaopatrzone w ciepło z miejskiej sieci ciepłowniczej lub z indywidualnych, niskoemisyjnych albo nieemisyjnych źródeł ciepła ²⁹	+	+	+	+	+	+	+/-	+	+	+	+	4
	P, W, Śr, Dł	P, W, Śr, Dł	P, W, Śr, Dł	P, W, Śr, Dł	P, W, Śr, Dł	P, W, Śr, Dł	B, P, W, kr, Śr, Dł	P, W, Śr, Dł	P, W, Śr, Dł	P, W, Śr, Dł	P, W, Śr, Dł	
Tereny przeznaczone pod zabudowę zasilanie będą w energię ciepłą z indywidualnych źródeł ciepła niskoemisyjnych lub nieemisyjnych ³⁰	+	+	+	+	+	+	+/-	+	+	+	+	5
	P, W, Śr, Dł	P, W, Śr, Dł	P, W, Śr, Dł	P, W, Śr, Dł	P, W, Śr, Dł	P, W, Śr, Dł	B, P, W, kr, Śr, Dł	P, W, Śr, Dł	P, W, Śr, Dł	P, W, Śr, Dł	P, W, Śr, Dł	

²⁹ Realizacja założenia charakteryzuje się pośrednim pozytywnym oddziaływaniem na poszczególne komponenty środowiska. Z uwagi przyjęte założenie o oparciu o istniejącą sieć ciepłowniczą ograniczony będzie wpływ na przekształcenie powierzchni ziemi i krajobraz. Z uwagi na przyjęcie założenia stosowania technologii niskoemisyjnych lub nieemisyjnych (lub wykorzystanie istniejącej sieci ciepłowniczej) występować będzie pośrednie i wtórne pozytywne oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska wynikające z poprawy jakości powietrza. Należy jednak zwrócić uwagę, że ewentualne oddziaływanie zależęć będzie od charakteru prowadzonej działalności przemysłowej (w przypadku dziedzin przemysłu wymagającego dużej dostawy energii cieplnej – emisje mogą być zwiększone).

³⁰ Z uwagi na przyjęte założenie zakładać należy, że wystąpią pozytywne pośrednie i wtórne oddziaływania związane z poprawą jakości powietrza, a tym samym pozytywne wtórne oddziaływania na komponenty przyrodnicze. W przypadku oddziaływania na powierzchnię ziemi obok szeregu oddziaływań pozytywnych – mogą wystąpić także pewne lokalne oddziaływania negatywne związane z przekształceniem terenu z uwagi na wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii (oddziaływania bezpośrednie o charakterze krótkoterminowym).

Główne założenie przyjęte w opiniowanym dokumencie	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny i grzyby	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Natura 2000 ²⁷	Ocena ogólna oddziaływania
Istniejąca miejska sieć ciepłownicza będzie podlegała niewielkiej rozbudowie związanej z wykonywaniem kolejnych przyłączy do budynków jak i węzłów cieplnych ³¹	+	+	+	+	+/-	+	+/-	+/-	+	+	+	4
	P, W, Śr, Dł	P, W, Śr, Dł	P, W, Śr, Dł	P, W, Śr, Dł	B, P, W, Kr, Śr, Dł	P, W, Śr, Dł	B, P, W, Kr, Śr, Dł	B, P, W, Kr, Śr, Dł	P, W, Śr, Dł	P, W, Śr, Dł	P, W, Śr, Dł	
Tereny przeznaczone pod zabudowę zgodnie z mpzp zasilane będą w energię elektryczną w oparciu o istniejące w pobliżu urządzenia elektroenergetyczne lub rozbudowę sieci i urządzeń przesyłu energii elektrycznej w zakresie niezbędnym do zaopatrzenia w energię elektryczną zabudowy. Lokalnie wymagać to będzie rozbudowy linii energetycznych średniego napięcia 15kV oraz budowę stacji transformatorowych 15/0,4kV ³²	0	+	0	+/-	0	0	+/-	+/-	0	+	0	4
		P, W, Śr, Dł		B, P, W, Kr, Śr, Dł			B, P, W, Kr, Śr, Dł	B, P, W, Kr, Śr, Dł		P, W, Śr, Dł		

³¹ Oceniono, że głównie występować będą pośrednie i wtórne oddziaływania pozytywne związane z poprawą jakości powietrza. Ew. pewne negatywne oddziaływania mogą być związane z fazą realizacji i dotyczyć krajobrazu, powierzchni ziemi i wód – jednakże będą one miały charakter oddziaływań krótkoterminowych.

³² Oceniono, że realizacja założenia generalnie oddziaływać będzie pozytywnie na środowisko lub też nie będzie oddziaływać na poszczególne jego komponenty (oddziaływanie pomijalne – nieistotne z punktu widzenia skali oddziaływań związanych z koniecznością produkcji energii elektrycznej). Oddziaływania pozytywne związane będą zapewnieniem odpowiednich warunków życia ludzi oraz wzrostem wartości nieruchomości. Ew. pewne negatywne oddziaływania mogą być związane z fazą realizacji i dotyczyć krajobrazu, powierzchni ziemi i wód – jednakże będą one miały charakter oddziaływań krótkoterminowych.

Główne założenie przyjęte w opiniowanym dokumencie	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny i grzyby	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Natura 2000 ²⁷	Ocena ogólna oddziaływania
Zgodnie z planami ENERGA-OPERATOR SA planowane są następujące inwestycje: <ul style="list-style-type: none"> o Wymiana głowic kablowych olejowych na głowice suche w wybranych stacjach transformatorowych na linii kablowej 15 kV nr 303; o Wymiana odcinka linii kablowej nr 322 między GPZ Łęborg Krzywoustego a słupem nr 1 o Budowa stacji transformatorowych 15/0,4 kV oraz budowa elektroenergetycznych linii 15 kV i 0,4 kV mające na celu stworzenie możliwości przyłączenia nowych odbiorców do sieci.³³ 	0	+	0	+/-	0	0	+/-	+/-	0	+	0	4
Teren podstrefy Łęborg Słupskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej posiada wystarczający dostęp do sieci energetycznej (o mocy 20 MW) ³⁴	0	+	0	0	0	0	0	0	0	+	0	4

³³ Oddziaływania analogiczne do opisywanych w poprzednim punkcie.

³⁴ Z uwagi na zapewnienie dostępu do sieci energetycznej założono, że w większości oddziaływania będą miały pomijalny charakter (poza pozytywnymi oddziaływaniami związanymi z warunkami pracy ludzi oraz pozytywne oddziaływanie na dobra materialne).

Główne założenie przyjęte w opiniowanym dokumencie	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny i grzyby	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Natura 2000 ²⁷	Ocena ogólna oddziaływania
Tereny przeznaczone pod zabudowę zgodnie z mpzp zaopatrywane będą w paliwa gazowe z istniejącej sieci lub ze źródeł indywidualnych ³⁵ .	0	+	0	0	0	0	+/-	+/-	0	+	0	4
Z uwagi na fakt, iż wykorzystanie gazu do celów ogrzewania pomieszczeń, przygotowania ciepłej wody użytkowej oraz posiłków ulegało zmniejszeniu na przestrzeni lat, a zapotrzebowanie na gaz ziemny dla celów produkcyjnych, usługowych i przemysłowych jest w pełni zaspokojone przez dystrybutora gazu, przyjęto aktualny (lata 2013-2014) poziom zużycia gazu ³⁶	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
Zgodnie z planami Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział w Gdańsku nie są planowane inwestycje, mające na celu rozbudowę sieci gazowej w Łęborku ³⁷	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4

³⁵ Z uwagi na charakter założenia – oparcie o istniejącą sieć – oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska ma charakter pomijalny (ew. wcinki w sieć gazową i tak są dokonywane w większości przypadku w terenach przekształconych (obwód pasa drogowego i terenów przyległych). Przy zaopatrywaniu nieruchomości w paliwa gazowe ze źródeł indywidualnych – mogą wystąpić pewne przekształcenia powierzchni ziemi i krajobrazu. Podobnie jak w poprzednich przypadkach pozytywne, pośrednie oddziaływanie związane jest z poprawą warunków życia ludzi oraz wartości nieruchomości.

³⁶ Z uwagi na nie inwestycyjny charakter założenia przyjęto – brak istotnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska. Jednakże z uwagi na stwierdzone zmniejszenie zapotrzebowania na paliwo gazowe –ogólne oddziaływanie tego założenia określono jako pozytywne.

³⁷ Oddziaływanie analogiczne jak w poprzednim przypadku z uwagi na nieinwestycyjny charakter założenia. Brak dalszego rozwoju sieci gazowej w połączeniu z innymi wdrażanymi działaniami w zakresie zwiększenia efektywności energetycznej generalnie oceniono jako pozytywne.

Główne założenie przyjęte w opiniowanym dokumencie	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny i grzyby	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Natura 2000 ²⁷	Ocena ogólna oddziaływania
Zapewnienie niezawodności dostaw ciepła z miejskiej sieci ciepłowniczej ³⁸	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	5
Zapewnienie niezawodności dostaw gazu i racjonalizacja zużycia paliw gazowych ³⁹	+/-	+	+/-	+/-	+	+	+/-	+/-	+/-	+	+	3-4

³⁸ Oddziaływanie o charakterze pozytywnym – głównie pośrednim i wtórnym, związanym z projektem wykorzystania biomasy w kotłowni miejskiej, co poza zapewnieniem bezpieczeństwa dostaw energii cieplej (pozytywny wpływ na ludzi i zasoby), spowoduje także zmniejszenie emisji dwutlenku węgla na terenie miasta. Z kolei zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza będzie pozytywnie wpływało na pozostałe komponenty środowiska.

³⁹ Przy ocenianiu przedmiotowego założenia nie uwzględniano planowanych inwestycji polegających na rozbudowie sieci gazociągowej w Polsce z uwagi na fakt, że działania te nie będą realizowane na terenie gminy. Uwzględniono natomiast działania polegające na racjonalizowaniu wykorzystania paliw gazowych – między innymi zabiegi termomodernizacyjne oraz działania związane z ewentualnym **poszukiwaniem** gazu łupkowego (nie uwzględniano jego wydobywania na terenie gminy – gdyż na razie działania takie nie są przewidywane). Generalnie oddziaływanie oceniono jako pozytywne – głównie z uwagi na pośrednie i wtórne oddziaływania związane z ochroną powietrza i zasobów naturalnych – analogicznie jak to opisywano przy działaniach związanych z termomodernizacją budynków. Pewne zagrożenia związane są wystąpieniem ew. możliwych negatywnych oddziaływań na zwierzęta (w tym różnorodność biologiczną) w przypadku wykonywania zabiegów termomodernizacyjnych **niezgodnie z obowiązującymi przepisami** z uwagi na potencjalnie niszczenie miejsc lęgowych gatunków chronionych. W przypadku działań związanych z poszukiwaniem gazu łupkowego mogą wystąpić pewne oddziaływania negatywne związane z przekształceniem powierzchni ziemi oraz oddziaływaniu na krajobraz. W przypadku zasobów naturalnych można mówić zarówno o oddziaływaniach pozytywnych (oszczędność innych zasobów naturalnych) oraz negatywnych (wykorzystywanie innych zasobów).

Główne założenie przyjęte w opiniowanym dokumencie	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny i grzyby	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Natura 2000 ²⁷	Ocena ogólna oddziaływania
Realizacja przedsięwzięć termomodernizacyjnych ⁴⁰	+/- B, P, W, Kr, Śr, Dł	+	+/- B, P, W, Kr, Śr, Dł	+	+	+	+	+	+	+	+	4
Wprowadzenie energooszczędnych urządzeń w gospodarstwach domowych ⁴¹	+	+	+	+	+	+	+/- B, P, W, Śr, Dł	+	+	+	+	5

⁴⁰ Co do zasady oddziaływanie pozytywne. Pewne zagrożenia związane są wystąpieniem ew. możliwych negatywnych oddziaływań na zwierzęta (w tym różnorodność biologiczną) w przypadku wykonywania zabiegów termomodernizacyjnych **niezgodnie z obowiązującymi przepisami** z uwagi na potencjalnie niszczenie miejsc lęgowych gatunków chronionych. W przypadku oddziaływania na rośliny, wody, powietrze, obszary Natura 2000 mamy do czynienia z pozytywnymi, pośrednimi i wtórnymi oddziaływaniami będącymi głównie pochodnymi poprawy jakości powietrza. W przypadku krajobrazu, powierzchni ziemi zabytków i dóbr materialnych oraz ludzi występują także bezpośrednie oddziaływania pozytywne związane z prowadzonymi pracami (poprawa estetyki, wzrost wartości budynków, poprawa warunków pracy). W przypadku zasobów naturalnych – występują pozytywne oddziaływania pośrednie i wtórne – związane z wykorzystywaniem innych źródeł energii i ochroną istniejących ich nieodnawialnych zasobów.

⁴¹ Oddziaływanie pozytywne – w zdecydowanej większości przypadków o charakterze pośrednim i wtórnym (średnio i długoterminowym). Wykorzystanie nowoczesnego, energooszczędnego sprzętu poprzez ograniczenie zużycia energii, będzie wpływać pośrednio na poprawę jakości powietrza jak i ochronę zasobów naturalnych a tym samym na zwierzęta, rośliny, różnorodność biologiczną, obszary chronione, krajobraz oraz powierzchnię ziemi. Jedynie w jednym przypadku stwierdzono hipotetyczną możliwość występowania, także ew. negatywnych oddziaływań, związanych z koniecznością utylizacji starego sprzętu (w tym elektronicznego). Biorąc pod uwagę uwarunkowania prawne, jak i możliwość odzyskiwania surowców ze starego sprzętu, zakładać należy, że ew. oddziaływania negatywne nie będą miały istotnego charakteru. W przypadku ludzi jak i powierzchni ziemi stwierdzono możliwość występowania także oddziaływań bezpośrednich - w odniesieniu do ludzi – nowoczesny sprzęt z reguły poprawia warunki pracy jak i w mniejszym stopniu negatywnie oddziałuje na zdrowie, w odniesieniu do powierzchni ziemi – pozostaje kwestia związana z utylizacją wycofywanego wyposażenia.

Główne założenie przyjęte w opiniowanym dokumencie	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny i grzyby	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Natura 2000 ²⁷	Ocena ogólna oddziaływania
Modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne ⁴² , między innymi poprzez: <ul style="list-style-type: none"> o modernizację oświetlenia ulicznego na energooszczędne przez stopniową wymianę oświetlenia, o rozbudowę oświetlenia ulicznego z wykorzystaniem energooszczędnych lamp oświetleniowych, o wykorzystanie OZE do oświetlania lamp, o montaż urządzeń do inteligentnego sterowania oświetleniem, o regularną konserwację i czyszczenie urządzeń i oświetlenia 	+/- B, P, W, Śr, Dł	+ B, P, W, Śr, Dł	+/- B, P, W, Śr, Dł	+ P, W, Śr, Dł	+ P, W, Śr, Dł	+ P, W, Śr, Dł	+ P, W, Śr, Dł	+ P, W, Śr, Dł	+ P, W, Śr, Dł	+ P, W, Śr, Dł	+ P, W, Śr, Dł	4
Racjonalizacja zużycia energii w przemyśle ⁴³	+/- B, P, W, Kr, Śr, Dł	+ B, P, W, Śr, Dł	+/- B, P, W, Kr, Śr, Dł	+/- B, P, W, Kr, Śr, Dł	+ P, W, Śr, Dł	+ B, P, W, Śr, Dł	+/- B, P, W, Kr, Śr, Dł	+/- B, P, W, Kr, Śr, Dł	+ B, P, W, Śr, Dł	+ B, P, W, Śr, Dł	+ P, W, Śr, Dł	4

⁴² Co do zasady zadanie należy ocenić pozytywnie, głównie z uwagi na pośrednie i wtórne korzystne oddziaływania (związane z ograniczeniem poboru energii a tym samym ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do powietrza, jak i ograniczenie pozyskiwania nieodnawialnych surowców energetycznych oraz ograniczenie przekształcania w związku z tym procesem powierzchni ziemi). W przypadku oddziaływania na ludzi dochodzi także pozytywny wpływ na bezpieczeństwo ruchu drogowego. Rozbudowa oświetlenia ulicznego niesie za sobą z kolei pewne zagrożenia dla zwierząt jak i różnorodności biologicznej, związane z tzw. zwiększeniem zanieczyszczenia środowiska światłem – i związane z tym wabienie owadów o nocnym trybie życia. Przyjmując jednak, że stosowane będą energooszczędne źródła światła (czyli w chwili obecnej lampy LED), które charakteryzują się tym, że nie emitują promieniowania UV, które przyciąga owady, z dużym prawdopodobieństwem stwierdzić można, że oddziaływanie to będzie miało ograniczony charakter.

⁴³ Co do zasady zadanie będzie oddziaływać pozytywnie na środowisko (głównie poprzez pośrednie i wtórne oddziaływania będące pochodną poprawy efektywności energetycznej przedsiębiorstw, a tym samym ograniczenie zużycia nieodnawialnych surowców energetycznych, emisji zanieczyszczeń do powietrza, a także dalszych przekształceń środowiska). Tak jak w poprzednich przypadkach przy niewłaściwie (niezgodnie z obowiązującymi przepisami) wykonywaniu termomodernizacji budynków mogą hipotetycznie wystąpić negatywne oddziaływania na chronione gatunki lęgowe (oddziaływanie bezpośrednie, krótkoterminowe), jak również w zależności od charakteru inwestycji związanych z zakładaniem własnych instalacji OZE wystąpić mogą także pewne negatywne oddziaływania związane z przekształceniem powierzchni ziemi (krajobraz, powierzchnia ziemi, rośliny i grzyby).

Jak widać z ww. zestawienia, w którym zaprezentowano wykonaną ocenę, **realizacja postanowień przedmiotowego dokumentu, będzie wpływać pozytywnie na środowisko**. W zasadzie nie zdefiniowano zadań, których realizacja powodowałaby jedynie negatywne oddziaływania (nawet w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska). W nielicznych przypadkach zdefiniowano zarówno oddziaływania pozytywne jak i negatywne w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska (jednakże w każdym z tych przypadków ocena ogólna dla danego zadania wskazywała na oddziaływanie pozytywne). Stwierdzone ew. możliwość negatywnych oddziaływań jest w większości związana z realizacją ewentualnych zadań inwestycyjnych (termomodernizacji budynków, racjonalizacja zużycia energii w przemyśle, budowa nowych odcinków sieci energetycznej) i dotyczą oddziaływań bezpośrednich związanych z fazą realizacji (często krótkotrwałych). Zakres ew. oddziaływań uzależniony będzie z reguły od charakteru planowanej inwestycji, jej lokalizacji (w stosunku do terenów wrażliwych i cennych przyrodniczo) oraz parametrów, które będą ją charakteryzowały. W niektórych przypadkach (np. termomodernizacja), stwierdzone możliwości wystąpienia dodatkowych negatywnych oddziaływań zaznaczono jedynie dla porządku, gdyż ich wystąpienie oznaczałoby realizowanie inwestycji niezgodnie z obowiązującymi przepisami.

Przeprowadzona ocena (uwzględniająca lokalizację obszarów Natura 2000, ich przedmioty ochrony oraz przedstawione w niniejszym dokumencie założenia do planu zaopatrzenia w energię ciepłą, elektryczną i paliwo gazowe) **nie wykazała możliwości wystąpienia znacząco negatywnych oddziaływań w odniesieniu do obszarów Natura 2000**.

Tym samym należy stwierdzić, że realizacja postanowień ocenianego *Projektu aktualizacji...* nie będzie wymagała wdrażania dodatkowych działań kompensujących, jak również jej realizacja nie będzie wiązała się z wystąpieniem znaczących negatywnych oddziaływań na cele ochrony ustanowione w poszczególnych obszarach Natura 2000 jak i integralność całej sieć tych obszarów występujących w tym rejonie. Dlatego też nie ma przesłanek, które z uwagi na uwarunkowania środowiskowe uniemożliwiłyby przyjęcie niniejszego *Projektu...* do realizacji.

5. Możliwość wystąpienia oddziaływań transgranicznych

Biorąc pod uwagę:

- ✓ opisany powyżej zdecydowanie pozytywny charakter możliwych do wystąpienia oddziaływań na środowisko,
- ✓ regionalny charakter opracowania i lokalny charakter opisywanych założeń,
- ✓ lokalny rodzaj zadań przewidzianych do realizacji w ramach realizacji poszczególnych założeń (niewielki zasięg oddziaływania),
- ✓ stosunkowo dużą odległość gminy od granic państw ościennych,

należy stwierdzić, że realizacja *Projektu...* nie będzie skutkowałą możliwością wystąpienia oddziaływań transgranicznych, wobec czego dokument ten nie musi być poddawany procedurze transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

6. Rozwiązania mające na celu zapobieganie oraz ograniczanie prawdopodobnych negatywnych oddziaływań na środowisko

Podstawowym sposobem i narzędziem minimalizacji ewentualnych negatywnych oddziaływań związanych z realizacją *Projektu...*, jest przestrzeganie przy wdrażaniu poszczególnych zadań (realizacji poszczególnych zamierzeń) obowiązujących przepisów, a w szczególności ustawy o ochronie przyrody [2].

Biorąc pod uwagę fakt, że ew. negatywne oddziaływania związane są z fazą realizacji poszczególnych zamierzeń inwestycyjnych, poniżej wymieniono główne zasady (działania), które pozwolą ewentualne negatywne oddziaływania ograniczyć do racjonalnego poziomu. Do działań takich zaliczyć można:

- odpowiednio dobrze przemyślany wybór lokalizacji inwestycji uwzględniający lokalne uwarunkowania, walory przyrodnicze i występowanie zabytków,
- odpowiednio starannie przygotowany projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji inwestycji,
- odpowiednie zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w szczególności w sąsiedztwie obszarów szczególnie wrażliwych na negatywne oddziaływanie, obiektów zabytkowych lub siedzib ludzkich;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów, rozwiązań konstrukcyjnych i organizacji pracy ograniczających wpływ na środowisko w fazie budowy, oraz eksploatacji;
- dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu, wegetacji, okresów lęgowych, okresów odpoczynku itp.;
- maskowanie (wkomponowywanie w otoczenie) elementów dysharmonijnych dla krajobrazu.

Biorąc pod uwagę opisywane w rozdziale 4 *Przewidywane oddziaływania skutków realizacji Planu... na środowisko*, wyniki analizy w zakresie oddziaływania na środowisko

zakładać można, że realizacja analizowanego dokumentu nie będzie wymagać wykonania działań kompensacyjnych.

7. Wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie

---

Kwestie rozwiązań alternatywnych w odniesieniu do analizowanego *Projektu...* można generalnie rozpatrywać na dwóch poziomach:

- I. analizy prawidłowości sformułowania celów i ich ewentualnych modyfikacji,
- II. analizy doboru sposobów i środków osiągnięcia tak określonych celów.

Przeprowadzona w ramach niniejszej prognozy analiza **celów *Projektu...***, a w szczególności jego spójności z innymi dokumentami strategicznymi wskazuje, że są one **zgodne z postanowieniami tych dokumentów**. W świetle powyższego faktu przedstawianie alternatywy w tym kontekście (pkt I) jest nieuzasadnione.

Wariantowaniu mogłyby podlegać zagadnienia opisane w pkt II – sposoby i środki osiągnięcia określania w *Projekcie...* celów (poprzez odpowiedni dobór założeń). Jednak biorąc pod uwagę, fakt że sprecyzowane w dokumencie założenia wynikają z analizy stanu istniejącego i występujących w zakresie zapotrzebowania na energię ciepłą, elektryczną i paliwo gazowe rozważanie alternatywy nie znajduje także i w tym zakresie odpowiedniego uzasadnienia.

Jako dodatkowy argument potwierdzający brak potrzeby przedstawiania rozwiązań alternatywnych w ramach niniejszej Prognozy są wyniki przeprowadzonych analiz, które pozwalają stwierdzić, że realizacja *Projektu...* powinna przynieść pozytywny wpływ na środowisko, oraz że realizacja jego postanowień nie będzie powodować występowania znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko (w tym na obszary Natura 2000).

8. Monitoringu realizacji *Projektu...*

Z uwagi na charakter jak i cel ocenianego dokumentu, który przedstawia **projekt założeń do planu** zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe nie jest planowane prowadzenie monitoringu realizacji jego postanowień.

9. Metody zastosowane przy sporządzaniu Prognozy

W metodyce wykonywania niniejszej prognozy wyróżnić można pięć głównych etapów:

- I. Analiza dokumentów strategicznych związanych z zagadnieniami dotyczącymi polityki energetycznej, jej efektywności i bezpieczeństwa energetycznego, przestrzennym

- zagospodarowaniem kraju i województwa, możliwości wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, ochrony powietrza, oraz dokumentów strategicznych określających strategię rozwoju gminy i całego regionu.
- II. Rozpoznanie stanu środowiska na terenie gminy oraz zdefiniowanie głównych obszarów problemowych.
  - III. Rozpoznanie możliwych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska wynikające z analizy poszczególnych dokumentów strategicznych i wniosków wynikających z wykonanych dla nich prognoz oddziaływania na środowisko
  - IV. Zasadniczy – dokonanie oceny oddziaływania poszczególnych zdefiniowanych w dokumencie założeń na poszczególne komponenty środowiska, na powiązania pomiędzy nimi oraz możliwość wystąpienia oddziaływań transgranicznych. W ramach tego etapu analizowano również możliwe działania jakie należy podjąć w celu minimalizacji ewentualnych negatywnych oddziaływań.
  - V. Analiza możliwych rozwiązań alternatywnych w tym szczegółowa analiza powiązań z innymi dokumentami o charakterze strategicznym.

Dodatkowo w ramach opracowywania przedmiotowej prognozy wykonywano szereg dodatkowych analiz przestrzennych przy użyciu narzędzi geoinformatycznych.

10. Napotkane trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Główną trudnością napotkaną przy sporządzaniu niniejszej prognozy był charakter dokumentu oraz stopień ogólności zdefiniowanych założeń. Oceniany dokument określa jedynie główne założenia – nie definiuje natomiast konkretnych zamierzeń inwestycyjnych. Nie znając zakresu i lokalizacji zadań inwestycji – nie można dokonać konkretnej i precyzyjnej oceny oddziaływania. W związku z powyższym wszelkie analizy oddziaływań mają charakter bardzo ogólny i opierają się w dużej mierze na teoretycznej możliwości wystąpienia negatywnych lub pozytywnych oddziaływań.

11. Podsumowanie i wnioski

- ❑ Analizowany *Projekt...* jest ściśle powiązany z innymi dokumentami strategicznymi – realizowanymi zarówno na szczeblu regionalnym (województwa), jak i krajowym.
- ❑ W przypadku braku realizacji analizowanego *Projektu...* nie nastąpi pogorszenie stanu środowiska w gminie (np. w zakresie zanieczyszczeń powietrza).
- ❑ Realizacja postanowień przedmiotowego *Projektu...* będzie miała pozytywny wpływ na stan środowiska na terenie gminy (jak i terenów ościennych), głównie poprzez pozytywne oddziaływania pośrednie i wtórne związane z zakładaną poprawą jakości

powietrza.

- Realizacja niektórych zadań określonych w *Planie...* może powodować występowanie także negatywnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska. Sytuacje takie są jednak nieliczne i w każdym przypadku oceniono, że realizacja danych działań przyniesie korzyści środowiskowe, które znacznie przewyższają lub równoważą możliwe negatywne oddziaływania.
- Stwierdzone nieliczne negatywne oddziaływania można wyeliminować poprzez stosowanie odpowiednich działań minimalizujących oraz zastosowanie procedur wynikających z obowiązujących przepisów.
- Na podstawie wykonanych analiz nie stwierdzono możliwości występowania oddziaływań transgranicznych związanych z realizacją *Projektu...*
- Nie stwierdzono także możliwości występowania znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze, w tym także na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 jak również na integralność i spójność sieci Natura 2000.
- Z uwagi zgodność określonego w *Projektu...* celu strategicznego z innymi dokumentami o charakterze strategicznym, poprawność określenia zdefiniowanych w dokumencie założeń jak i fakt, że realizacja postanowień ocenianego dokumentu nie będzie powodowała występowania znaczącego negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000 w przedmiotowym przypadku nie analizowano rozwiązań alternatywnych.
- Brak jest przesłanek, które uniemożliwiłyby z powodów formalnych i merytorycznych (środowiskowych) przyjęcie (uchwalenie) i wdrożenie analizowanego *Projektu...*

12. Streszczenie

Informacje ogólne

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko „Aktualizacja projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Miasto Lębork na lata 2015-2030” (zwanego w dalszej części dokumentu *Projektem...*, *Aktualizacją...* lub *Aktualizacją projektu założeń...*).

Konieczność sporządzenia przedmiotowej prognozy wynika z zapisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko

Zawartość i główne cele projektowanego dokumentu

Opracowanie projektu *Aktualizacji...* związane jest z realizacją zapisów zawartych w obowiązujących przepisach (między innymi *ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne*). Zgodnie z ich zapisami projekt założeń powinien być sporządzony dla obszaru gminy co najmniej na okres 15 lat i aktualizowany co najmniej raz na 3 lata. Poprzednie „Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Lębork” zostały przyjęte uchwałą nr LXII-621/2002 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 8 sierpnia 2002 r., z kolei ich aktualizacja została przyjęta uchwałą nr XXVII-246/2004 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 29 września 2004 r.

Opracowanie opiniowanego *Projektu...* podyktowane zostało zmianami zachodzącymi zarówno w otoczeniu gminy, w tym na poziomie kraju związanymi z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej i implementacją dyrektyw unijnych w zakresie gospodarowania energią, nowelizacją *ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne*, opracowaniem i przyjęciem przez szeregu dokumentów strategicznych zarówno na poziomie krajowym, regionalnym jak i lokalnym.

Opiniowana *Aktualizacja...* obejmuje zgodnie z obowiązującymi przepisami:

1. ocenę stanu aktualnego i przewidywanych zmian zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe,
2. przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych,
3. możliwości wykorzystania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii, z uwzględnieniem energii elektrycznej i ciepła wytwarzanych w odnawialnych źródłach energii, energii elektrycznej i ciepła użytkowego wytwarzanych w kogeneracji oraz zagospodarowania ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych,
4. możliwości stosowania środków poprawy efektywności energetycznej w rozumieniu *ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej* (Dz.U. nr 94 poz. 551, z późn. zm.),
5. zakres współpracy z innymi gminami.

Zapisy *Aktualizacji projektu założeń...* są zgodne z kierunkami wyznaczonymi w szeregu dokumentów strategicznych opracowanych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym.

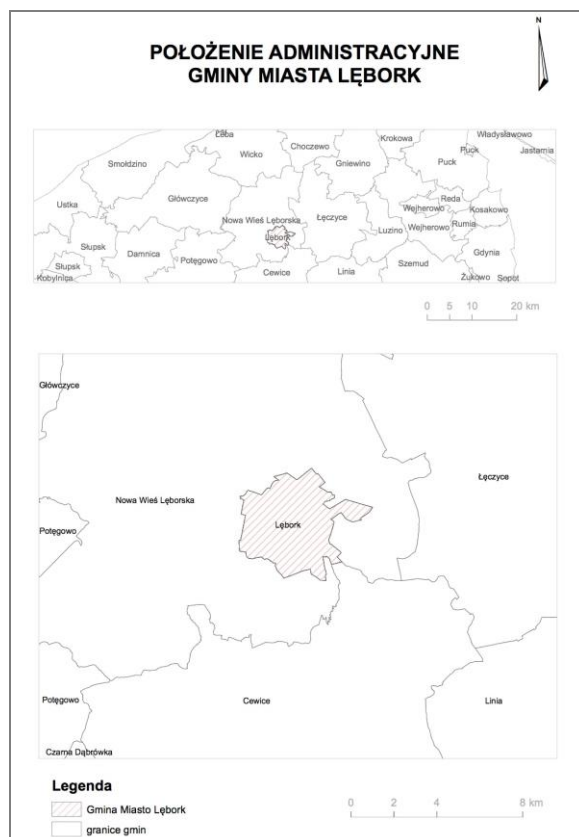
Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Gmina Miasto Łębork położona jest w północnej Polsce, w województwie pomorskim. Miasto położone jest w odległości ok. 30 km od Morza Bałtyckiego. Łębork zajmuje obszar 18 km² i jest stolicą powiatu łęborskiego, w skład którego wchodzi gminy wiejskie: Nowa Wieś Łęborska, Wicko i Cewice i dwie gminy miejskie: Łębork i Łeba. Gmina Miasto Łębork graniczy z gminami: Nowa Wieś Łęborska i Cewice.

Tereny zurbanizowane obejmują 833 ha powierzchni Miasta (47%). Użytki rolne w Gminie stanowią 31% powierzchni Łęborka, a lasy - 19%. Pozostałe 3% to nieużytki oraz wody. Wśród użytków rolnych w Gminie Miasto Łębork grunty orne obejmują obszar 254 ha. Powierzchnia łąk stanowi 37,2%, a pastwisk - 13,7% (72 ha).

Łębork położony jest nad rzeką Łebą, w jej środkowym biegu, w całości w jej zlewni. W granicach administracyjnych miasta do rzeki Łeby uchodzi rzeka Okalica oraz Struga Rybnicka. Ponadto na terenie miasta znajduje się ok. 25 ha wód powierzchniowych. Sieć hydrograficzną wzbogaca kanał młyński oraz kilka stawów częściowo powstałych w wyrobiskach ilów - głównego bogactwa mineralnego miasta, eksploatowanego do produkcji ceramiki budowlanej.

Mapa nr 7 Położenie administracyjne Gminy Miasto Łębork.

Mapa nr 8 Użytkowanie terenu w Łęborgu.

Na terenie Łęborga znajduje się fragment Obszaru Chronionego Krajobrazu **Fragment pradoliny Łeby i wzgórz morenowe na południe od Łęborga**⁴⁴ o powierzchni 16.731 ha, zlokalizowany w południowej części Miasta, obejmujący kompleks leśny i część doliny Okalicy

Według stanu na koniec roku 2013 Miasto zamieszkiwało 35.526 osób oraz znajdowało się na jego terenie 2.846 budynków mieszkalnych.

Uwzględniając fakt, że niniejszy dokument stanowi specyficzny rodzaj opracowania, który przedstawia jedynie **założenia do planu** zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, jak również aktualny stan zaopatrzenia i wykorzystania na terenie gminy energii elektrycznej, ciepła i gazu, oraz zapisy ocenianego dokumentu należy przypuszczać, że w przypadku braku realizacji jego postanowień nie nastąpią istotne zmiany stanu środowiska na terenie gminy i terenach przyległych.

Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

Przeprowadzone analizy pozwoliły na wyodrębnienie następujących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu:

- Występujące przekroczenia dopuszczalnych wartości pyłu PM10 w powietrzu oraz

⁴⁴ Na mocy rozporządzenia Nr 5/94 Wojewody Gdańskiego z 8 listopada 1994 r.

- wysokie stężenia benzo(a)pirenu⁴⁵.
- Emisja zanieczyszczeń punktowych z systemów grzewczych i negatywny wpływ takiej emisji na stan jakości powietrza.
  - Wykorzystywanie paliw stałych (węgiel kamienny, koks, drewno opałowe, węgiel brunatny i torf) jako źródeł ciepła w indywidualnych mieszkaniach nie podłączonych do miejskiego systemu ciepłowniczego.
  - Brak systemu centralnego ogrzewania w części mieszkań (wykorzystywanie jako źródła ciepła pieców).
  - Wykorzystywanie ciepła z miejskiej sieci ciepłowniczej do ogrzewania jedynie części mieszkań występujących na tym terenie (34% łącznej powierzchni użytkowej mieszkań na terenie Lęborka). Pozostałe budynki wykorzystują lokalne źródła ciepła w celu ogrzewania pomieszczeń i przygotowania ciepłej wody użytkowej.
  - Duża powierzchnia gminy objęta obszarowymi formami ochrony przyrody – co istotnie może wpływać na możliwość podejmowania dodatkowych działań inwestycyjnych np: zakładających wykorzystywanie OZE.
  - Miejski charakter gminy i wynikające z tego ograniczenia związane z możliwością wykorzystania niektórych rodzajów OZE na jej terenie, lub też pozyskiwania biomasy na potrzeby produkcji energii z terenu gminy (konieczność pozyskiwania biomasy z innych terenów);
  - Ograniczone możliwości wykorzystania energii wiatrowej na terenie gminy;
  - Ograniczone możliwości wykorzystania rzeki Łeby do produkcji energii elektrycznej z energii wodnej;
  - Objęcie obszaru gminy Miasto Lębork na mapie obszarów objętych koncesją na poszukiwanie gazu ziemnego „shale gas” (gaz z łupków) i potencjalne możliwości zaopatrzenia gminy w paliwo gazowe pochodzącego z wydobycia gazu łupkowego.
  - Stosunkowo duże potencjalne możliwości wykorzystania energii słonecznej na terenie gminy.

Przewidywane oddziaływania skutków realizacji Planu... na środowisko

Przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko poszczególnych zadań przewidzianych do realizacji w *Projekcie...* wykazała, że **realizacja postanowień przedmiotowego dokumentu, będzie wpływać pozytywnie na środowisko**. W nielicznych przypadkach zdefiniowano zarówno oddziaływania pozytywne jak i negatywne w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska (jednakże w każdym z tych przypadków ocena ogólna dla danego zadania wskazywała na oddziaływanie pozytywne). Stwierdzone ew. możliwości negatywnych oddziaływań jest w większości związana z realizacją ewentualnych zadań inwestycyjnych (termomodernizacji budynków, racjonalizacja zużycia energii w przemyśle, budowa nowych odcinków sieci energetycznej) i dotyczą oddziaływań bezpośrednich związanych z fazą realizacji (często krótkotrwałych). Zakres ew. oddziaływań uzależniony będzie z reguły od charakteru planowanej inwestycji, jej lokalizacji (w stosunku do

⁴⁵ Zgodnie z danymi przedstawionymi w Programie ochrony powietrza dla strefy pomorskiej przyjęty uchwałą Nr 753/XXXV/13 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia „Programu ochrony powietrza dla strefy pomorskiej, w której został przekroczony poziom dopuszczalny pyłu zawieszonego PM10 oraz poziom docelowy benzo(a)pirenu

terenów wrażliwych i cennych przyrodniczo) oraz parametrów, które będą ją charakteryzowały. W niektórych przypadkach (np. termomodernizacja), stwierdzone możliwości wystąpienia dodatkowych negatywnych oddziaływań zaznaczono jedynie dla porządku, gdyż ich wystąpienie oznaczałoby realizowanie inwestycji niezgodnie z obowiązującymi przepisami.

Przeprowadzona ocena (uwzględniająca lokalizację obszarów Natura 2000, ich przedmioty ochrony oraz przedstawione w niniejszym dokumencie założenia do planu zaopatrzenia w energię ciepłą, elektryczną i paliwo gazowe) **nie wykazała możliwości wystąpienia znacząco negatywnych oddziaływań w odniesieniu do obszarów Natura 2000.**

Tym samym należy stwierdzić, że realizacja postanowień ocenianego *Projektu aktualizacji...* nie będzie wymagała wdrażania dodatkowych działań kompensujących, jak również jej realizacja nie będzie wiązała się z wystąpieniem znaczących negatywnych oddziaływań na cele ochrony ustanowione w poszczególnych obszarach Natura 2000 jak i integralność całej sieci tych obszarów występujących w tym rejonie. Dlatego też nie ma przesłanek, które z uwagi na uwarunkowania środowiskowe uniemożliwiłyby przyjęcie niniejszego *Projektu...* do realizacji.

Przeprowadzone analizy:

- ❑ Nie wykazały możliwości wystąpienia oddziaływań transgranicznych.
- ❑ Nie wykazały potrzeby analizowania rozwiązań alternatywnych w stosunku do rozwiązań zaproponowanych do realizacji w opiniowanym dokumencie.
- ❑ Nie wykazały potrzeby prowadzenia monitoringu procesu realizacji zaleceń wynikający z *Projektu...*

Podsumowanie i wnioski

- ❑ Analizowany *Projekt...* jest ściśle powiązany z innymi dokumentami strategicznymi – realizowanymi zarówno na szczeblu regionalnym (województwa) jak i krajowym.
- ❑ W przypadku braku realizacji analizowanego *Projektu...* nie nastąpi pogorszenie stanu środowiska w gminie (np. w zakresie zanieczyszczeń powietrza).
- ❑ Realizacja postanowień przedmiotowego *Projektu...* będzie miała pozytywny wpływ na stan środowiska na terenie gminy (jak i terenów ościennych), głównie poprzez pozytywne oddziaływania pośrednie i wtórne związane z zakładaną poprawą jakości powietrza.
- ❑ Realizacja niektórych zadań określonych w *Planie...* może powodować występowanie także negatywnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska. Sytuacje takie są jednak nieliczne i w każdym przypadku oceniono, że realizacja danych działań przyniesie korzyści środowiskowe, które znacznie przewyższają lub równoważą możliwe negatywne oddziaływania.
- ❑ Stwierdzone nieliczne negatywne oddziaływania można wyeliminować poprzez stosowanie odpowiednich działań minimalizujących oraz zastosowanie procedur wynikających z obowiązujących przepisów.
- ❑ Na podstawie wykonanych analiz nie stwierdzono możliwości występowania

oddziaływań transgranicznych związanych z realizacją *Projektu...*

- ❑ Nie stwierdzono także możliwości występowania znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze, w tym także na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 jak również na integralność i spójność sieci Natura 2000.
- ❑ Z uwagi zgodność określonego w *Projektu...* celu strategicznego z innymi dokumentami o charakterze strategicznym, poprawność określenia zdefiniowanych w dokumencie założeń jak i fakt, że realizacja postanowień ocenianego dokumentu nie będzie powodowała występowania znaczącego negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000 w przedmiotowym przypadku nie analizowano rozwiązań alternatywnych.
- ❑ Brak jest przesłanek, które uniemożliwiłyby z powodów formalnych i merytorycznych (środowiskowych) przyjęcie (uchwalenie) i wdrożenie analizowanego *Projektu...*

13. Bibliografia

13.1. Akty prawne

- [1] Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. nr 100, poz. 1085 z późn. zm.).
- [2] Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. nr 92, poz. 880 z późn. zm.).
- [3] Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2013r. poz. 1235 z późn. zm.).
- [4] Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, (Dz.U. z 2012 r. poz. 1059, z późn. zm.).
- [5] Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej, (Dz.U. nr 94 poz. 551, z późn. zm.).
- [6] Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, (Dz.U. z 2013 r. nr 594, poz. 1318, z późn. zm.).
- [7] Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2012 r. poz. 647, z późn. zm.).
- [8] Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 2015 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie słupskiej specjalnej strefy ekonomicznej (Dz.U. 2015, poz. 166).
- [9] Uchwała Nr 157 Rady Ministrów z dnia 25 września 2012 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Kraju 2020, (M.P. 2012, poz. 882).
- [10] Uchwała nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie przyjęcia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, (M.P. 2012, poz. 252).
- [11] Uchwała Rady Ministrów z dnia 15 kwietnia 2014 r. w sprawie przyjęcia Strategii „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 roku”.
- [12] Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 12 października 2012 r. w sprawie racjonalnego wdrażania polityki klimatycznej, (M.P. 2012, poz. 807).
- [13] Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.
- [14] Dyrektywa 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy.
- [15] Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 2009/406/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie wysiłków podjętych przez państwa członkowskie, zmierzających do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w celu realizacji do roku 2020 zobowiązań Wspólnoty dotyczących redukcji emisji gazów cieplarnianych.

13.2. Publikacje, raporty, dokumenty, prognozy oddziaływania i inne opracowania

- [16] Aktualizacja projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Miasto Lębork na lata 2015-2030, projekt wersja luty 2015
- [17] Bank Danych Regionalnych GUS, www.stat.gov.pl.
- [18] Krajowy plan działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, uchwała Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2010 r.; Uzupełnienie do Krajowego Planu Działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, z dnia 2 grudnia 2011 r. (dostępne: <http://www.mg.gov.pl/Bezpieczenstwo+gospodarcze/Energetyka/Odnawialne+zrodla+energii/Krajowy+plan+dzialan>).

- [19] Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, przyjęta uchwałą nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r., wydanie II zmienione (dostępna: http://www.mrr.gov.pl/rozwoj_regionalny/polityka_przestrzenna/kpz/strony/koncepcja_przestrzennego_zagospodarowania_kraju.aspx).
- [20] Krajowy plan działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, uchwała Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2010 r.; Uzupełnienie do Krajowego Planu Działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, z dnia 2 grudnia 2011 r. (dostępne: <http://www.mg.gov.pl/Bezpieczenstwo+gospodarcze/Energetyka/Odnawialne+zrodla+energii/Krajowy+plan+dzialan>).
- [21] Krajowy Plan Działań dotyczący efektywności energetycznej, przyjęty przez Radę Ministrów 20 października 2014 r., dostępny: <http://www.mg.gov.pl/>.
- [22] Obwieszczenie Ministra Gospodarki z dnia 2 sierpnia 2013 r. w sprawie raportu zawierającego w szczególności informacje dotyczące realizacji krajowego celu w zakresie oszczędnego gospodarowania energią oraz krajowego planu działań dotyczącego efektywności energetycznej za 2011 r., wraz z oceną i wnioskami z ich realizacji, (M.P. 2013, poz. 673).
- [23] Plan Rozwoju Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na paliwa gazowe na lata 2014-2023. Wyciąg” Udostępniony przez Gaz-System S.A. <http://www.gaz-system.pl>.
- [24] Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego, przyjęty uchwałą Nr 1004/XXXIX/09 z dnia 26 października 2009 r. Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie zmiany planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego, dostępny: http://wrotapomorza.pl/res/BIP/UMWP/zarząd/obwieszczenia_marszalka/plan_zagospodarowania_ostateczny/_pzpwp_zal_1004_xxxix_09_nowy.pdf.
- [25] Prognoza oddziaływania na środowisko Projektu zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego, Słupsk 2009
- [26] Program Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2013-2016 z perspektywą do roku 2020
- [27] Polityka energetyczna Polski do 2030 r., uchwała nr 157/2010 Rady Ministrów z dnia 29 września 2010 r. (dostępne: <http://www.mg.gov.pl/files/upload/8134/PEP%202030%20-%202009.2010.pdf>).
- [28] Polityka klimatyczna Polski. Strategie redukcji emisji gazów cieplarnianych w Polsce do roku 2020, dokument przyjęty przez Radę Ministrów 4 listopada 2003 r. (dostępne: https://www.mos.gov.pl/g2/big/2009_04/795c8de385204a0afd1e387e453831b7.pdf).
- [29] Program ochrony powietrza dla strefy pomorskiej, przyjęty uchwałą Nr 753/XXXV/13 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia „Programu ochrony powietrza dla strefy pomorskiej, w której został przekroczony poziom dopuszczalny pyłu zawieszonego PM10 oraz poziom docelowy benzo(a)pirenu”, dostępny: <http://wrotapomorza.pl/>.
- [30] Program ochrony środowiska dla Miasta Lęborka na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020, przyjęty uchwałą Nr XXVIII - 488/2013 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 13.09.2013 r. w sprawie uchwalenia „Programu Ochrony Środowiska dla miasta Lęborka na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020”, dostępny: <http://bip.um.lebork.pl/strony/10693.dhtml>.
- [31] Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Lęborskiego na lata 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016-2019, przyjęty przez Radę Powiatu Lęborskiego Uchwałą Nr XXV/191/2012 z dnia 18 grudnia 2012 r.
- [32] Regionalny Program Strategiczny w zakresie energetyki i środowiska - Ekoefektywne Pomorze, uchwała Nr 931/274/13 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 8 sierpnia 2013 r. w sprawie przyjęcia Regionalnego Programu Strategicznego w zakresie energetyki i środowiska, Uzasadnienia oraz Podsumowania do Regionalnego Programu

- Strategicznego w zakresie energetyki i środowiska oraz uchylene: „Programu rozwoju elektroenergetyki z uwzględnieniem źródeł odnawialnych w województwie pomorskim do 2025 r.”, „Programu małej retencji województwa pomorskiego do roku 2015” i „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla terenu Województwa Pomorskiego”,
dostępna:
http://strategia2020.pomorskie.eu/pl/rps_energetyka_srodowisko/.
- [33] Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Regionalny Program Strategiczny w zakresie energetyki i środowiska”
- [34] Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 rok, uchwała nr 58 Rady Ministrów z dnia 15 kwietnia 2014 r. w sprawie przyjęcia Strategii „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 roku”, dostępna: <http://bip.mg.gov.pl/files/upload/21165/SBEIS.pdf>.
- [35] Strategia Rozwoju Powiatu Lęborskiego na lata 2014-2020, dokument nieuchwalony, udostępniony w ramach konsultacji społecznych pod adresem <http://www.powiat-lebork.com/index.php?id=51,2797,0,0,1,0>.
- [36] Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020, przyjęta uchwałą Nr 458/XXII/12 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 24 września 2012 r., dostępna: http://www.wrotapomorza.pl/res/strategia2020/pomorskie_srwp2020.pdf
- [37] Strategia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Lęborka – projekt do konsultacji 31.10.2014
- [38] Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Lęborka, uchwała Rady Miejskiej Lęborka Nr LXVI-655/2002 z dnia 10 października 2002 r. z późn. zm.
- [39] Uchwała nr LXII-621/2002 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 8 sierpnia 2002, którą przyjęto „Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Lębork”
- [40] Uchwała nr XXVII-246/2004 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 29 września 2004 r., którą przyjęto „Aktualizację założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Lębork”
- [41] Założenia Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej, przyjęte uchwałą Rady Ministrów z dnia 16 sierpnia 2011 r. (dostępne: <http://www.mg.gov.pl/Bezpieczenstwo+gospodarcze/Gospodarka+niskoemisyjna/Narodowy+Program+Rozwoju+Gospodarki+Niskoemisyjnej>).
- [42] Prognoza oddziaływania na środowisko Projektu Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030
- [43] Kondracki J., Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne, PWN Warszawa 1994r.